

CURIERUL ADVENTIST

MARTIE 2023: ADU-ȚI AMINTE CĂ AI PRIMIT UN DAR! +
ISPRAVNIC CU NORMĂ ÎNTREGĂ + „FII RĂSĂRITULUI” FAȚĂ
ÎN FAȚĂ CU „FII LUI ISRAEL” + CONDAMNATUL LIBER +
MISIUNE CU EMPATIE + TIPOLOGIA ÎMPĂRAȚILOR PĂGĂNI:
NEBUCADNEȚAR + CEL MAI FRUMOS DINTRE OAMENI + OMEGA

REVISTĂ LUNARĂ DE INFORMAȚII ȘI INSPIRAȚIE PENTRU AȘTEPTĂTORII REVENIRII DOMNULUI HRISTOS

Asociația Serviciul Umanitar pentru Penitenciare
DOR DE LIBERTATE

„Iată, Eu vin curând...”

Misiunea noastră este să-L înălțăm pe Domnul Isus Hristos prin prezentarea de experiențe ale dragostei Lui nemărginite, de articole și știri, ajutându-l astfel pe cititor să-L cunoască mai bine pe Mântuitorul și să aibă o speranță vie în apropiata Lui revenire.



Printre războinicii care i s-au alăturat lui David la Hebron cu scopul să-l facă împărat peste întregul Israel se numărau două sute de căpetenii și rudele lor din seminția lui Isahar. Despre aceștia Biblia spune că „se pricepeau în înțelegerea vremurilor și știau ce trebuia să facă Israel” (1 Cronici 12:32). Ei au știut când să intre în luptă și ce să facă atunci când au ajuns în acel punct. Avem nevoie azi de fiicele și fiii spirituali ai lui Isahar – războinici ai rugăciunii care înțeleg timpurile și știu ce anume să ceară în rugăciune pentru a se pregăti de venirea împăratului Isus. Poate Isus să se bazeze pe tine?

Este timpul să înălțăm cu profunzime rugăciunile sfârșitului, care vor înfrânge vrăjmașul și vor pregăti un popor ca să-L întâmpine pe Domnul. Acum, în orele finale ale pământului, este timpul să înălțăm rugăciuni adecvate la momentul adecvat, în modul corect și din motive corecte. Iată ce nuresc eu *rugăciunile sfârșitului!*

Să ne rugăm, așadar!

evs
editura viață și sănătate

Anul XCX, MARTIE 2023. Publicația oficială a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România.
Apare lunar, sub coordonarea Comitetului Uniunii.

Director Balla Lorand; Redactor-șef Teodor Huțanu; Coordonator ediție limba maghiară Ernest Szász; Consultanți: Aurel Neațu, Georget Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Colaboratori speciali: Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Redactor web Marian Mihai; Lectura manuscrisului Adrian Neagu; Redactor-corector Livia Mihai; Tehnoredactor Irina Toncu; Adresa de corespondență: Curierul Adventist, str. Erou lăncu Nicolae nr. 38-38A, Voluntari, jud. Ilfov, cod 077190; E-mail curierul@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Imprimare Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov, Tel. 021/323 00 20; Fax 021/323 00 40

ISSN 1220-6725



MESAJUL PREȘEDINTELUI – 10 FEBRUARIE 2023

„Către cei chemați să fie sfinți și către toți cei ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus Hristos, Domnul lor și al nostru: Har și pace de la Dumnezeu!” (1 Corinteni 1:2,3)

În mesajul de astăzi, vă comunic mai întâi aspecte din activitatea internațională a bisericii. M-am întors ieri din Lisabona, Portugalia, de la o conferință despre religie și libertatea de exprimare, susținută de Asociația Internațională pentru Apărarea Drepturilor Religioase, o organizație suport a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea. Acolo am avut posibilitatea să am o întrevvedere consistentă cu administratorii bisericii noastre de la nivelul european. Divizia Intereuropeană a alocat un fond de 3 milioane de euro pentru investiții în școli și licee de pe întreg teritoriul ei. Le-am prezentat nevoile financiare ale țării noastre în domeniul educației, dar și al misiunii și sănătății.

În primul Sabat din luna martie, secretarul executiv al Conferinței Generale, pastorul Erton Köhler, va fi în România pentru prima dată. Programul va cuprinde vizite la instituțiile noastre din capitală și două întâlniri de o importanță majoră: o ocazie de închinare și instruire cu membrii comitetelor executive ale bisericii – față în față cu peste 100 de credincioși – și, de asemenea, o întrunire de Sabat cu circa 500 de slujbași ai bisericii din toată țara. Ambele evenimente vor avea loc în Brașov.

Agencia Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor este activă în zonele afectate de cutremurul din Turcia și Siria. Biroul ADRA România a inițiat o relație de cooperare cu adventiștii din Turcia și vrem să ajutăm. Vă vom oferi mai multe informații pe măsură ce le primim. Îi încurajez pe toți cei care vor să doneze în semn de compasiune, cu dorința ca binecuvântarea creștină să atingă și lumea musulmană.

Pentru pregătirea Anului misionar al sănătății 2023–2024, vom avea, la finalul lunii februarie, o întâlnire de lucru la Stupini împreună cu membrii comitetului local al Uniunii, cu directorii de sănătate ai bisericii și comitetul științific al departamentului. Ne-ar ajuta îndeosebi să ne însoțim cu rugăciunile dvs., pentru ca persoanele convocate acolo să fie inspirate de planurile Celui Preaînalt.

În continuare, fac câteva precizări despre dezinformările sau atacurile mediatice asupra unor angajați ai bisericii sau asupra conducerii ei. Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea alege să urmeze pilda Mântuitorului, Cel care, târât într-o judecată nedreaptă, a preferat blândețea tăcerii.

Nu vrem să încurajăm în niciun fel controversile, batjocura sau critica. Spiritul Profetic spune: „Cu cât sunt repetate mai mult afirmațiile greșite ale împotrivorilor și ale celor care se ridică în mijlocul nostru pentru a amăgi sufletele, cu atât este slujită mai bine lucrarea minciunii.” (Mărturii pentru pastori și slujitorii Evangheliei, p. 165)

Unii se întreabă cum va continua această lucrare. Biblia ne descoperă că „oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău” (2 Timotei 3:13). Nu știm cum va răspunde Dumnezeu, dar chiar dacă El alege să îi „păstreze pe cei nelegiuți, ca să fie pedepsiți în ziua judecății”, avem

CUPRINS

3 Editorial

Aurel Neațu

Mesajul președintelui – 10 februarie 2023

4 Istorie adventă

Leonida Ghioaldă

Istoria unui loc – Labirint 116 (VI)

8 Spiritual

Dan Constantinescu

Adu-ți aminte că ai primit un dar!

10 Isprăvnicie

Ciprian Șandru

Ispravnic cu normă întreagă

12 Reflecții

Daniel Nițulescu

„Fiii Răsăritului” față în față cu „fiii lui Israel”.

Biblia lui Rut

15 Casele de odihnă 2023

16 ASUP

Arthur Ianko

Condamnatul liber

18 Universitatea Adventus

Emanuel Sălăgean

Misiune cu empatie (I)

21 Eveniment

Szász Ernest

Evanghelia pentru gabori

22 Hermeneutică

Daniel Olariu

Tipologia împăraților păgâni: Nebucadnețar

24 Opinii

Petre Teofil

Cel mai frumos dintre oameni

27 Teologie

Florin Lăiu

Omega (III)

31 Colțul copiilor

Alina Chirileanu

încredere că „Domnul știe cum să-i scape pe cei evlavioși din încercare” (2 Petru 2:9 NTR).

Deci ce putem face? În condițiile în care știrile false circulă de șase ori mai rapid decât adevărul, chiar dacă bârfa și calomnia sunt la mare căutare, vă recomandăm sursele oficiale: comunicările pastorilor, ale administrației bisericii, prin cele șase conferințe și Uniune, paginile oficiale de Facebook și Instagram, canalele oficiale de YouTube și Telegram. Solicitați informații de la forurile bisericii și așteptați cu răbdare înfirmarea sau confirmarea faptelor pe care doriți să le verificați.

Mai mult decât oricând, vă invit să înțelegem cuvintele Domnului Isus Hristos, adresate unui bun slujitor care se îndoia de El: „Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi un prilej de poticnire” (Matei 11:6). Cât despre mine, asemenea lui Iosua, vă asigur că singura mea prioritate este aceea de a sluji Domnului cu toată casa mea, fiind

convins că El își va împlini promisiunea: „Ferice va fi de voi când, din pricina Mea, oamenii [...] vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră! Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri” (Matei 5:11-12).

Am încredințarea că din cei mulți chemați, putem face parte toți din cei puțini aleși, „păstrați pentru Isus Hristos”, și mă rog ca „îndurarea, pacea și dragostea să vă fie înmulțite” (Iuda 1:1,2). Dumnezeu să Se îndure și de victimele calamității din Turcia și Siria, să le dea pace și siguranță, împreună cu Evanghelia cea veșnică.

Un Sabat plăcut și odihnitor vă doresc! ■

Aurel Neațu, președinte, Uniunea de Conferințe

Link YouTube: <https://youtu.be/12bJTQ4BqdI>

ISTORIA UNUI LOC – LABIRINT 116 (VI)

„Învăță pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze și, când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea.” (Proverbele 22: 6)

Anul 1988 a fost un an greu, cu presiuni până la limita suportabilității pentru Labirint 116, care intrase în vizorul celor care au elaborat planul de sistematizare a zonei în care se afla „inima” Bisericii Adventiste din România. După amenințări, promisiuni neîmplinite și amânări umiltoare din partea autorităților, sediul Uniunii a fost mutat împreună cu Seminarul Teologic și Casa de Pensii în strada Plantelor nr. 12, într-un imobil atribuit de către Consiliul Permanent al Municipiului București, după ce locatarii acestuia fuseseră evacuați. În anul acela a avut loc serbarea absolvenților Seminarului, care avea să fie ultima în Labirint, eveniment care a rămas ca un ecou plăcut în amintirile membrilor atât de familiarizați cu studenții în curtea bisericii lor.

Deși în 1988-1989 revista *Curierul Adventist* publica din când în când imagini ale unor biserici adventiste renovate din diverse localități din țară, nu se putea spune nimic despre Labirint 116, al cărui spațiu devenea din ce în ce mai restrâns. Au fost demolate clădirile în care fusese cândva bucătăria, sala de mese, locuința intendentului și atelierul de tâmplărie, apoi au fost aduși muncitori și cazați în clădirea în care fusese aula bisericii, birouri ale Uniunii, Casei de Pensii, Seminarului și altele, situație greu de suportat mai ales în zilele de Sabat.

Când norii apăsau atât de greu și se părea că orizontul rămâne întunecat, în decembrie 1989 a avut loc Revoluția și, cu toate că ceea ce fusese luat nu mai putea fi recuperat, inimile oamenilor s-au descătușat, se întrezăreau noi oportunități și aspirații noi au început să învieze biserica. Ceea ce mult timp exista doar în visurile și imaginația unora dintre noi, putea deveni realitate în măsura în care încrederea în Dumnezeu și dragostea pentru oameni aveau să motiveze puternic și să determine acțiuni îndrăznețe și legitime.



Labirint, corul școlii, 2003



Labirint, învățători și elevi



Labirint, Gabriela și Oliver Suciu cu prima clasă I

În Labirint a prins viață o inițiativă a Cameliei Cârstea de a înființa o grădiniță pentru copii, fiind susținută de comunitate, al cărui pastor era atunci Alexandru Breja, urmat fiind de Edmond Constantinescu. Susținerea a venit și din partea Conferinței Muntenia, al cărei președinte era Teodor Niculescu, care fusese pastor al comunității Labirint până în noiembrie 1989. Grădinița Labirint a început să funcționeze în anul 1991 în spațiul în care locuise familia Vasile Florescu. La început au fost aduși copiii ai unor familii din biserică și mai apoi copiii ai unor salariați ai Editurii și ai Tipografiei, două instituții care aveau să funcționeze din nou aici.

Prima educatoare care a lucrat în cadrul grădiniței a fost Teodora Nae, care urmărea să le ofere copiilor un program educațional creștin ce cuprindea și predarea unor noțiuni elementare de limbă germană. După un an a urmat Dana Gâțan, apoi s-a alăturat Auraș Gheorghită, în timp ce la bucătărie serviciile au fost asigurate întâi de Cornelia Brâncănu, apoi de Lenuța Andruș și Viorica Unteșu, care făceau parte din comunitatea Labirint. Era o imensă bucurie pentru toți văzând cum copiii cresc frumos sub atenta îndrumare și ocrotire a celor care se implicau cu pasiune și dragoste în desfășurarea acestui proiect educațional.

Această activitate nu a putut trece neobservată de cei ce locuiau în vecinătatea bisericii, și unele familii cu copii, depășind obișnuite prejudecăți, au cerut să-și înscrie copiii la Grădinița Labirint. Într-un articol scris în 2005 în revista *Curierul Adventist*, Valeriu Petrescu, director al Departamentului Educație la nivelul Uniunii

la vremea respectivă, scria: „Nu pot să uit cum, imediat ce începea vacanța de vară, părinți neadvențiști din jurul comunității Labirint veneau să-și înscrie copiii la grădinița bisericii.”¹ (V. Petrescu a fost directorul editurii între 1993 și 2001, pastor al comunității Labirint, hirotonit aici în 1997.)

Numărul copiilor care erau aduși la această grădiniță a fluctuat între 15 și 20, dar la un moment dat au fost și 26 de copii. Sub ocrotirea lui Dumnezeu nu au fost incidente, copiii bucurându-se de confortul minim pe care-l puteau oferi spațiul limitat și condițiile modeste în care funcționa grădinița, dar în mod deosebit de dragostea și dedicarea persoanelor implicate în această lucrare de slujire. Nu a fost întotdeauna ușor, uneori apărând probleme financiare, alteori probleme de personal, dar de fiecare dată, sentimentul că Dumnezeu oferă căi și posibilități acolo unde resursele omenești sunt limitate a oferit puterea de a continua. În urma rugăciunilor înălțate către Dumnezeu, ajutorul a venit fie din partea bisericii, fie din partea editurii, fie din partea părinților copiilor, înțelegând astfel că El binecuvântează planurile făcute după voia Lui și spre onoarea Numelui Său.

Pe fondul experiențelor din anii aceia, a prins viață un nou proiect educațional: înființarea unei școli generale care să aparțină Bisericii Adventiste. Gabriela Suciu, membră a comunității Labirint, cu sprijinul pastorului Benjamin Roșca, a organizat în toamna anului 1998 o grupă de copii în comunitatea Învingători, sub îndrumarea învățătoarei Lidia Miron care, având nevoie să-și rezolve unele probleme de sănătate, întrerupsese activitatea pentru un an la școala unde era angajată. Fiind în vizită la comunitatea Învingători chiar în Sabatul în care s-a anunțat public la amvon despre nevoia de învățătoare pentru noua școală, a simțit îndemnul de a se oferi pentru a ajuta acest firav început, preluând grupa de copii deja formată. Considerat de către unii ca fiind un vis prea îndrăzneț, proiectul a fost asumat și de către Conferința Muntenia, al cărei președinte era Teofil Petre. Prin hotărârea nr. 125 din 20 octombrie 1998, a fost făcut primul pas oficial pentru înființarea unei școli generale adventiste, delegat pentru demersurile necesare fiind Benjamin Roșca, pastor girant în comunitatea Învingători la vremea respectivă.²



Labirint, Lidia Miron

Deoarece se începuse un drum necunoscut prin legislația învățământului de atunci, abia în 7 iulie 1999 a fost întocmit Actul de constituire a Școlii Generale Mihai Ionescu de către un Comitet de constituire compus din 24 de persoane, care la rândul său a numit un Consiliu de administrație compus din 11 persoane. Câteva luni mai târziu, în 19 octombrie 1999, Asociația Mihai Ionescu a primit personalitate juridică prin sentința civilă nr. 511 a Tribunalului București, secția III civilă, și a fost înregistrată în Registrul Special la poziția nr. 132.³ Numele școlii a fost propus de Benjamin Roșca, orientându-se către personalitatea lui Mihai Ionescu, care a fost nu doar pastor în cadrul Bisericii Adventiste din România, redactor, traducător, ci și profesor și director al Seminarului Teologic Adventist.

În septembrie 1999, locul de funcționare este schimbat din Învățători 7 în Labirint 116, și următorii zece copii au compus prima clasă I a Școlii Mihai Ionescu, condusă de aceeași învățătoare Lidia Miron: Angelescu Silvia, Bulgaru Claudia Cristiana, Gadea Cătălin, Marcai Emanuela, Popa Emanuela Diana, Prioteasa Ionuț Constantin, Safta Sergiu Cristian, Suci Ana-Maria Alina, Voicilă Denisa Helen și Voicu Cristina Emanuela.⁴ În același an, Grădinița Labirint este preluată de Școala Mihai Ionescu, copiii fiind repartizați pentru îndrumare educatoarei Valeria Cojocar. În plus față de programa de învățământ, profesoara Lucia Pavlov preda elevilor limba engleză, ceea ce însemna un element atractiv al școlii. De asemenea, Cornelia Brâncănuș ca bucătăreasă, Auruș Gheorghită ca supraveghetore și Gabriela Suci ca asistentă medicală și manager completau frumos echipa care cu multă dedicare a pus bazele acestui proiect educațional. În primăvara anului 2000, în revista *Curierul Adventist*, în consemnările directorului Departamentului Educație al Uniunii, Gh. Modoran, apărea inserat următorul detaliu: „Așa cum am mai făcut cunoscut, din acest an școlar a funcționat prima școală adventistă primară în spațiul comunității Labirint-București.”⁵ Cu ajutorul lui Dumnezeu și sub călăuzirea Lui, pasul cel mai greu fusese făcut, întărind astfel speranța de a merge înainte a celor implicați în acest proiect.

În anul școlar următor, 2000-2001, Lidia Miron nu a mai putut continua activitatea pentru copiii care treceau clasa a II-a, locul fiindu-i ocupat de învățătoarea Isabel Dănilă. S-a format o nouă clasă I de 15 elevi, preluată de învățătoarea Viorica Geantă, care a devenit și prima directoare a Școlii Mihai Ionescu.⁶ De asemenea a fost cooptată Ramona Cojocar, membră a comunității Labirint, pentru secretariat și contabilitate, și Eliza Marcai ca supraveghetor al copiilor în timpul programului de după orele de clasă. Transportul elevilor de la domiciliu până la școală și înapoi era asigurat de Gabriel Bereș cu multă atenție și responsabilitate. Bucuria tuturor creștea pe măsura experiențelor și satisfacțiilor ce veneau privind la copiii care arătau nivelul calitativ ridicat al pregătirii lor.

Cu toate că anul școlar 2001-2002 a venit cu noi provocări mai ales în privința spațiului, dorința pentru



Labirint, învățători și elevi



Labirint, învățători și elevi



educația copiilor a fost mai puternică decât inconvenientele care se iveau din această conviețuire a unei biserici care desfășura activități multiple cu o școală în plină dezvoltare, care avea multe nevoi. Comitetul comunității Labirint a petrecut multe ore în dezbateri și căutări de soluții pentru a oferi condiții bune desfășurării activităților școlare de învățământ. S-a ajuns până acolo încât majoritatea anexelor comunității Labirint au fost puse la dispoziția școlii, pentru a funcționa trei clase, noua clasă I fiind preluată de învățătoarea Daniela Dorcea.⁷ Deoarece spațiul era foarte limitat, în fiecare zi pătuțurile copiilor erau pliate și așezate ordonat, deasupra lor erau așezate saltelele, apoi lenjeriile, și toate acoperite, pentru a face loc altor activități din programul copiilor.

În 2002, anul școlar a început cu patru clase și patru învățătoare: Isabel Dănilă la clasa a IV-a, Viorica Geantă la clasa a III-a, Daniela Dorcea la clasa a II-a și Lăcrămioara Ghioaldă la clasa I.⁸ Deoarece numărul elevilor

era tot mai mare (ajunsesse la 34 de elevi), și spațiul devenea tot mai neîncăpător pentru desfășurarea în condiții decente a procesului de învățământ, a fost căutat cu insistență un loc și un spațiu care să fie adecvate nevoilor tot mai mari ale școlii. Eșecurile succesive au păstrat însă o umbră de amărăciune în inimile pline de dorința soluționării acestei probleme. S-a încercat chiar varianta cumpărării de către școală a terenului de lângă Biserica Labirint, de la nr. 114, apoi a concesiunii acestuia, dar fără rezultat. A fost găsită în cele din urmă o clădire veche în care funcționase cândva o școală sanitară, pe strada Căuzași, nr. 43 (stradă care în perioada interbelică fusese un segment al străzii Labirint), și care a fost preluată de către Școala Mihai Ionescu printr-un proces-verbal datat în 5 februarie 2003.⁹ Au fost făcute imediat demersuri pentru consolidarea și renovarea clădirii, lucrările fiind aprobate tocmai în luna noiembrie a aceluiași an. La 7 iu-

nie 2003 a avut loc în sala bisericii din Labirint serbarea școlii pentru absolvirea primei promoții de nivel primar, clasa a IV-a, un moment de mare bucurie și deosebit de emoționant după ani de efort, rugăciune, sacrificiu și speranță.¹⁰ Deoarece până la acel moment nu se găsisse o variantă de continuitate în învățământul gimnazial, cei zece copii care treceau în clasa a V-a s-au împărțiat la diverse școli de stat din București.

Cu toate eforturile depuse, lucrările de renovare și amenajare a clădirii din Căuzași n-au putut fi terminate până la începerea anului școlar, astfel că a fost nevoie să se prelungească funcționarea școlii pentru încă un timp în Labirint.¹¹ Anul școlar 2003-2004 a debutat tot cu patru clase, la corpul didactic adăugându-se Camelia Lungu, care a preluat o nouă clasă I. Alături de cele patru învățătoare de la cele patru clase, Rareș Stănescu predă noțiuni de religie, Luminița Mohora predă limba engleză, Odeta Livezeanu predă limba germană (opțional), Cristina Dunca era educatoare și Ionela Goleanu era îngrijitor.¹² Momentul mutării a venit în februarie 2004, când Școala Mihai Ionescu a început să funcționeze în noua locație din strada Căuzași nr. 43, elevii și cadrele didactice bucurându-se de condiții mai bune. În Sabatul din 21 februarie 2004, în cadrul anunțurilor publice făcute de la amvon, erau prezentate comunității Labirint mulțumiri din partea conducerii Școlii Mihai Ionescu pentru găzduirea de care s-a bucurat până la momentul respectiv și se făcea un ultim apel pentru voluntari care să ajute a doua zi la curățenie în noua locație din strada Căuzași.¹³

După ani de experiențe și cu multe promoții de elevi, în această școală – astăzi Liceul Teoretic Mihai Ionescu –, copiii sunt educați în patru niveluri de învățământ: 151 de copii la grădiniță, 260 în clasele primare, 211 în clasele de gimnaziu și 58 în clasele de liceu. Toți sunt în grija celor 82 de persoane angajate, dintre care 56 sunt cadre didactice. Labirint 116 rămâne însă în istoria Școlii Mihai Ionescu pentru totdeauna ca fiind locul de lansare, leagănul în care s-a format și a crescut în primii ani de funcționare ca unitate de educație și învățământ. ■

Leonida Ghioaldă, pastor pensionar



Labirint, Școala Mihai Ionescu, prima clasă I cu Lidia Miron



Labirint, Teodora Nae și copiii Grădiniței Labirint

¹ *Curierul Adventist* nr. 6/2005, p. 23.

² Arhivă Conferința Muntenia, Dosar Procese-Verbale, 1998.

³ Arhivă Școala Mihai Ionescu.

⁴ Arhivă Școala Mihai Ionescu, Registrul Matricol, 1999-2000.

⁵ *Curierul Adventist* nr. 5/2000, p. 30.

⁶ Arhivă Școala Mihai Ionescu, Registrul Matricol, 2000-2001.

⁷ Arhivă Școala Mihai Ionescu, Stat de plată, oct. 2001.

⁸ Arhivă Școala Mihai Ionescu, Stat de plată, dec. 2002.

⁹ Arhivă Școala Mihai Ionescu.

¹⁰ Arhivă Comunitatea Labirint, Dosar anunțuri, 2003.

¹¹ Arhivă Comunitatea Labirint, Proces-Verbal, 2 sept. 2003.

¹² Arhivă Școala Mihai Ionescu, Stat de plată, dec. 2003.

¹³ Arhivă Comunitatea Labirint, Dosar anunțuri, 2004.



ADU-ȚI AMINTE CĂ AI PRIMIT UN DAR!

Un dar divin și un semn al legământului

Reacția firească la primirea unui dar este una de bucurie și, atunci când el nu este un bun consumabil, îți manifestezi acest sentiment etalându-l la loc de cinste, pentru că te mândrești cu el și pentru ca bucuria ta să fie împărtășită de cei care îți calcă pragul.

Îmi amintesc un asemenea gest făcut de părinții mei în legătură cu medalia fidelității, primită la aniversarea a cincizeci de ani de căsătorie, sau cu privire la cărțile oferite cu dedicație de fiul lor, care erau expuse într-o vitrină din camera de oaspeți.

Pentru creștini, aceeași atitudine ar trebui să fie manifestată și în ceea ce privește ziua de închinare, Sabatul, un dar al lui Dumnezeu pentru poporul său, după cum rezultă din textul biblic: „Le-am dat și Sabatele Mele să fie ca un semn între Mine și ei, pentru ca să știe că Eu sunt Domnul, care-i sfințesc.”¹

Mai mult, de la un anumit moment, Sabatul devine și un semn distinctiv pentru israeliții: „Vorbește copiilor lui Israel și spune-le: «Să nu care cumva să nu țineți sabatele Mele, căci acesta va fi între Mine și voi, și urmașii voștri, un semn după care se va cunoaște că Eu sunt Domnul, care vă sfințesc.»”²

O lungă perioadă de timp, circumcizia a fost singurul semn vizibil că israeliții erau într-un legământ special cu Dumnezeu. Adoptarea circumciziei de către egipteni și alte națiuni a atenuat efectul distinctiv al acesteia, astfel că a fost nevoie de un nou semn. Respectarea unei zile din cele șapte ca zi de odihnă sfântă a devenit de acum înainte semnul distinctiv al poporului ales și s-a dovedit a fi un reper eficace.

Caracterul de noutate privea doar ideea de „semn”, întrucât celebrarea zilei respective fusese rânduită încă de la creațiune: „Dumnezeu a binecuvântat ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că în ziua aceasta S-a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o zidise și o făcuse.”³

Adu-ți aminte

Expresia din Decalog „adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfințești”⁴ era deci un apel la memoria colectivă, deoarece în cei patru sute de ani de exil egiptean obișnuința păzirii Sabatului fusese treptat abandonată.

La acel moment însă, israeliții aveau vie în minte porunca privitoare la măsura dublă de mână care trebuia strânsă în ziua de vineri, precum și deziluzia celor care încercaseră să o adune în ziua a șaptea⁵.

În ebraică, verbul „amintește-ți” are o formă emfatică (pretențioasă), trimitând la vechiul fundament al acestei porunci din Geneza, sugerând nevoia unei atenții deosebite și a pregătirii Sabatului înainte de venirea acestuia, subliniind totodată importanța deosebită pe care o are ca centru al Decalogului.

Folosirea expresiei „adu-ți aminte” este justificată și de faptul că porunca a patra este o normă precisă și, prin urmare, mai susceptibilă de a fi uitată și neglijată, câtă vreme nu face parte din legile naturale, sau ale rațiunii, ori din tezaurul de cunoaștere al omenirii.

Ceea ce este tradus prin (zi) „de odihnă” vine dintr-un cuvânt înrudit cu verbul *shâbath* – a (se) odihni, dar nu în sens pozitiv (de relaxare, înprospătare), ci în ideea încetării muncii sau activității.

Aceasta, ca și detalierea din versetele următoare a interdicției, n-ar trebui să ne surprindă, știut fiind faptul că, la momentul dării Legii, mintea poporului, orbită și înjosită de sclavie și păgânism, nu era pregătită să prețuiască pe deplin principiile larg cuprinzătoare ale Celor Zece Porunci ale lui Dumnezeu⁶.

Chiar și după câteva secole, în explicitarea păzirii Sabatului, profeții utilizează cu precădere tot modelul interdicției: „Dacă îți vei opri piciorul în

**ÎN EBRAICĂ,
VERBUL
„AMINTEȘTE-ȚI”
ARE O FORMĂ
EMFATICĂ
(PRETENȚIOASĂ),
TRIMIȚÂND
LA VECHIUL
FUNDAMENT
AL ACESTEI
PORUNCI
DIN GENEZA,
SUGERÂND
NEVOIA UNEI
ATENȚII
DEOSEBITE.**



ziua Sabatului, ca să nu-ți faci gusturile tale în ziua Mea cea sfântă.⁷⁷ Sau: „Așa vorbește Domnul: «Luați seama, în sufletele voastre, să nu purtați nicio povară în ziua Sabatului și să n-o aduceți înăuntru pe porțile Ierusalimului. Să nu scoateți din casele voastre nicio povară în ziua Sabatului și să nu faceți nicio lucrare, ci sfințiți ziua Sabatului, cum am poruncit părinților voștri.»⁷⁸

În ceea ce privește esența respectării Sabatului, accentul pus pe încetarea activităților cotidiene uzuale pregătește, din punct de vedere logic, următoarea secvență a reglementării: „ca s-o sfințești”, de la verbul *qadash* – a pune deoparte, a consacra.

Personal, prefer traducerea engleză „to keep it holy” – „ca s-o păstrezi sfântă”, pe care o consider mai aproape de sensul firesc al discursului biblic, câtă vreme ziua a șaptea fusese deja sfințită la finalul creațiunii.

Adevărata sfințire înseamnă însă iubire desăvârșită, ascultare desăvârșită, o desăvârșită conformare față de voința lui Dumnezeu⁹.

Experiența uzuală ne arată că respectarea Sabatului este cea mai bună modalitate de păzire a tuturor celorlalte porunci, în timp ce o atitudine de ignorare va avea ca efect încălcarea acestora.

O lecție de ucenicie

Fiul lui Dumnezeu a celebrat El Însuși cel dintâi Sabat, sfințindu-l. După întruparea Sa, problematica zilei de închinare se reia în mai multe ocazii, fie că, „după obiceiul Său, în ziua Sabatului a intrat în sinagogă. S-a sculat să citească, sau în Capernaum, cetate din Galileea, [...] învăța pe oameni în ziua Sabatului”¹⁰.

Confruntat cu tradițiile ebraice, Mântuitorul nu pregetă a „dezlega ziua Sabatului”¹¹, arătând că „este îngăduit a face bine în zilele de Sabat”, iar asta cu autoritatea Celui care Se proclama „Domn și al Sabatului”¹². Din această perspectivă, este evident că invitația „urmează-Mă” sau „vino după Mine” privește și aspectul zilei de odihnă.

Nu vom deschide o discuție privind acceptarea sau nu a schimbării zilei de închinare, preferând să detaliem lecția uceniciei cu o serie de aplicații spirituale.

Pentru păzitorii de astăzi ai Sabatului – răspândiți într-o lume ce îl ignoră, o lume cu care sunt însă puternic conectați prin relații profesionale, de rudenie, de vecinătate, sau de prietenie – aspectele practice ale respectării zilei de odihnă sunt din ce în ce mai provocatoare¹³.

Adevărata provocare a zilelor noastre în ceea ce privește ziua Sabatului este porunca „s-o sfințești”. Atitudinea manifestată în acest sens face diferența dintre o simplă preferință culturală și o trăire spirituală autentică.

Profanarea poate lua forme aparent neutre, precum o conversație lejeră pe teme profane, o lenevire totală sub pretextul odihnei trupului, acceptarea distracției lumești ca mod de exprimare a bucuriei și, mai perfid, imprimarea unor tipare rigide ce ignoră „desfătarea” la care suntem chemați de Întemeietorul acestei instituții.

Suntem mult mai dispuși să asimilăm automatismul participării la un program prestabilit de servicii publice, decât să rememorăm (*adu-ți aminte!*) granițele naturale ale Sabatului prin scurte servicii de cântare și rugăciune. Trăirea bucuriilor speciale ale Sabatului în familie, în natură, în grupuri mai largi sau mai restrânse de activitate misionară pot constitui repere ale unei autentice reforme în domeniul la care ne referim.

Desigur, nu toate Sabatele trebuie petrecute la fel. Nu poate fi înlocuit serviciul de închinare cu acțiuni umanitare, ca o regulă. Dar dacă Sabatul nostru nu este o bucurie și pentru cei din jurul nostru, ei nu vor avea niciun motiv să-l poftescă în viața lor¹⁴.

Conștienți că „orice ni se dă bun și orice dar desăvârșit este de sus”¹⁵, concluzia este cât se poate de limpede: Sabatul, ca dar al lui Dumnezeu și ca semn al legământului cu poporul Său, nu poate fi altceva decât o bucurie (*o desfătare*) sfântă, care merită a fi împărtășită. ■

Dan Constantinescu, doctor în economie, licențiat în teologie

¹ Ezechiel 20:12.

² Exodul 31:13.

³ Geneza 2:3.

⁴ Exodul 20:8.

⁵ Vezi Exodul 16:22-27.

⁶ Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, p. 310.

⁷ Isaia 58:13.

⁸ Ieremia 17:21,22.

⁹ Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, p. 565.

¹⁰ Luca 4:16,31,32.

¹¹ Ioan 5:18.

¹² Matei 12:8,12.

¹³ *Sfințirea Sabatului*, Viață și Sănătate, p. 57, 101.

¹⁴ F. Lăiu, *Sabatul, provocare pentru lume și pentru adventiști*, p. 91.

¹⁵ Iacov 1:17.



DAR DACĂ SABATUL NOSTRU NU ESTE O BUCURIE ȘI PENTRU CEI DIN JURUL NOSTRU, EI NU VOR AVEA NICIUN MOTIV TEMEINIC SĂ-L POFTEASCĂ ÎN VIAȚA LOR.



ISPRAVNIC CU NORMĂ ÎNTREGĂ

Un alt stil

„Iată, am văzut pe un fiu al lui Isai, Betleemitul, care știe să cânte; el este și un om tare și voinic, un războinic, vorbește bine, este frumos la chip și Domnul este cu el” (1 Samuel 16:18).

Până în clasa a XI-a am fost elev al unui liceu din provincie. Elevii acestuia dețineau o aroganță nejustificată. Nu mi-am găsit locul acolo. Astfel, în vacanța mare, părinții s-au gândit să încercăm Liceul Teologic Adventist din București. La festivitatea de deschidere mi-a plăcut corul liceului și imediat s-a născut primul meu obiectiv: să fiu admis în cor. Nu-mi amintesc să fi dat vreo probă de solfegiu, de altfel toți concurenții fuseseră admiși. Dirijorul ne asigura că nu există copil fără voce. Totuși, eu am ținut să sun acasă, ca să le povestesc alor mei realizarea.

Iar acum vreau să vă povestesc despre dirijor. La prima oră de muzică ne-a provocat să ne urcăm pe bănci, ca să ne obișnuim să căutăm mereu alte perspective asupra vieții, asupra lumii (atunci nu am mai sunat acasă). Nu era adeptul exclusivismului, drept care nu-mi amintesc să fi folosit vreodată soliști. A insistat mult să avem o tehnică vocală corectă. Merg prin biserici și îi observ cu ușurință pe foștii elevi ai liceului, după modul în care cântă. În deplasări ținea cont de prezența fiecărui copil. Așa că transportul, cazarea, chiar și pachetul de drum erau cumva asigurate.

Ca să ne demonstreze că putem, chiar și în momente complicate, înainte de cel mai problematic moment al concertului, a lăsat mâinile jos. Avea aspirații înalte pentru noi și ne încuraja să lucrăm la cel mai înalt nivel de care suntem capabili. Între timp, zidurile școlii s-au schimbat. Sunt alte generații de elevi, alți profesori... Ceva dănuie peste timp: piesele de cor în care fiecare ne regăsim.

Corul îi unește pe copii și îi leagă de Dumnezeu; dă fiecăruia ceva de făcut. El spunea că „tot ce a creat Dumnezeu vibrează. Atunci când intri în cor, ești obligat să unești vibrația ta cu a celorlalți și să bați la unison”.

Mihai Bejinariu este doctor în Științe Musicale, specialist în stilistică dirijorală, iar corul Liceului Adventist din București reprezintă misiunea lui Dumnezeu pentru el în lumea aceasta.

Dragă cititor, oriunde îți vei îndrepta pașii de acum înainte, să transmiți lecții de armonie după tehnica Cerului și exemplul Mântuitorului!

Culoarea dăruirii

„Dacă vezi un om iscusit în lucrul lui, acela poate sta lângă împărați, nu lângă oamenii de rând” (Proverbele 22:29).

Când am ajuns la Liceul Adventist, m-am întâlnit cu o nouă realitate: existența pedagogilor. Mi-am dat seama că trebuie să le cunosc bine fișa



postului, deoarece mă întâlneau destul de frecvent cu aceștia. Ce trebuia să facă un pedagog? Să te trezească dimineața, iar seara să se asigure că ești în cămin.

Însă ceea ce făcea Georgeta Moroșan pentru noi era mult mai mult decât atât:

- Monitoriza situația școlară a fiecăruia.
- Știa când cineva lipsea de la altar, urmând să aibă o discuție particulară cu respectivul.
- Rezolva orice problemă de-a noastră, fie că rămăneam fără bani, fie că nu aveam cu ce să ne sunăm părinții.
- Ne învăța să mergem drept și să ne rugăm la marginea patului.
- Căminul se închidea la ora 21, dar, dacă aveai de exersat la vreun instrument, puteai cânta până la ora 22. Și asta pentru că ea încuraja latura artistică.
- Impunea respect nu prin teamă și pedepse, ci prin respectul pe care-l acorda elevilor
- Ținea cont de nevoile noastre, nu doar de obligații.
- Ne explica de ce regulile sunt stricte: elevii au tendința firească să depășească granițele, iar dacă acestea ar fi relaxate, nu s-ar atinge ținta propusă niciodată.
- M-a adoptat ca nepot, și asta nu doar pentru că eram prieten cu nepoții ei.

În septembrie, când pășeam pe porțile liceului, te întâmpina aerul prietenos de toamnă, o atmosferă de început de an școlar creată de forfota și veselia din curtea însuflețită și crizantemele cu un miros discret, cu o explozie de culori, îngrijite de mâinile sale iscusite.

Așa era ea... din zori de zi și până noaptea târziu lua penelul și, cu multă măiestrie, contura tabloul vieții noastre cu nuanțe vii, în așa fel încât să nu sufere modificări cu trecerea vremii și să nu-l acopere praful timpului.

Atunci când va veni Împăratul, va aprecia cel mai mult „culoarea dăruirii”, pentru că este împrumutată de la El. S-o folosești din abundență și nu vei da greș!

Eroi ai luminii

„Și ce voi mai zice? Căci nu mi-ar ajunge vremea dacă aș vrea să vorbesc de Ghedeon, de Barac, de Samson, de Iefta, de David, de Samuel și de proroci!” (Evrei 11:32).

Reluța Păune avea mereu timp să stea cu mine, să mă înțeleagă. Făcea în așa fel încât să cred că ce am de spus e important. A arătat că-i pasă de noi, ca oameni. Laurențiu Bastoreală mi-a împrumutat o carte; erau mai valoroase notițele lui

de pe margine decât cartea în sine. Elena Calacan ne-a determinat să privim viața într-o varietate de moduri. Doina Coconu ne-a lăsat o prețioasă amintire – Imnul liceului – „Alegăm către stele cu suflet curat”. Mihaela Koos ne aprecia că ne îmbrăcăm frumos, la o vârstă la care aprecierile contează. Adrian Mihalcea, domnul director, bun deopotrivă la filozofie și zugrăvit, la escatologie și repararea mașinilor liceului. Mihai Stoicescu a fost cel care a vorbit cu noi deschis despre căsătorie și familie. Tiberiu Koos – toți băieții ne-am dorit, la un moment dat, să devenim programatori datorită influenței lui. Cristian Manase a creat o competiție sănătoasă între noi și liceul penticostal, mărturisind la final simpatia lui aparte față de noi. Anca Mereuță ne-a învățat să remarcăm frumosul, plimbându-ne de la Mișura Arghezi la casele din *Enigma Otiliei*. Gheorghe Modoran – cursul lui de cateheză ne-a întărit identitatea adventistă. Aurora Modoran a influențat decisiv drumul unor colege, care au ales o carieră în medicină. Laurențiu Nistor ne-a molipsit cu dragostea pentru misiune și dragul de carte. Carmen Pascu ne avertiza că, și după zeci de ani de matematică, o problemă de clasa a III-a te poate pune în dificultate. Rodica Gușatu mi-a demonstrat că, prin reducere la absurd sau nu, matematica te ajută să rezolvi mai ușor problemele vieții. Camelia Săraru – exigența ei ne-a ajutat să învățăm limba franceză. Ana-Maria Stănescu ne-a provocat să ne conservăm sănătatea, când aceasta nu reprezenta o prioritate. Manuela Stoian – dacă ai pe cineva talentat în explicații, chiar și rezolvarea ecuațiilor moleculare pare ceva simplu. Dan Zotica ne-a transmis spiritul antreprenorial; cei care i-au urmat sfaturile o duc bine. Luminița Nistor ne-a cultivat atenția pentru un limbaj bogat și îngrijit.

Aceștia au fost pentru multe generații eroi ai luminii și purtători ai iubirii. Lumea are nevoie de noi. Trebuie să devenim simboluri ale nobleței de caracter, ale spiritului de sacrificiu, ale demnității umane. Aceasta este tot ce ne cere Dumnezeu în locul în care ne-a așezat tocmai pentru o vreme ca aceasta. ■

Ciprian Șandru, Departamentul Isprăvnicie, Uniunea de Conferințe

PURTĂTORII
IUBIRII
CIPRIAN
ȘANDRU



LUMEA ARE MARE NEVOIE DE
NOI. TREBUIE SĂ DEVENIM
SIMBOLURI ALE NOBLEȚEI
DE CARACTER ȘI ALE SPIRI-
TULUI DE SACRIFICIU.



„FII RĂSĂRITULUI” FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU „FII LUI ISRAEL”. BIBLIA LUI RUT

În Scriptură, expresia „fii Răsăritului” se referă la urmașii pe care i-a avut Avraam cu cele două roabe, Agar și Chetura. Aceștia locuiau în deșertul situat în estul Palestinei. Din cauza disputelor interne, Avraam îi desparte pe fiii săi, viitorii „fii ai Răsăritului”, de rivalitatea cu Isaac trimițându-i în Țara Răsăritului: „Avraam a dat lui Isaac toate averile sale. Dar a dat daruri fiilor țiitoarelor sale și, pe când era încă în viață, i-a îndepărtat de lângă fiul său Isaac înspre răsărit, în Țara Răsăritului” (Geneza 25:5-6). Fiii Agarei și cei ai Cheturei sunt strămoșii triburilor nord-arabe. Avraam îi trimite dincolo de Iordan pentru siguranța lui Isaac, cel care avea dreptul de întâi născut. Din Ismael descind 12 voievozi: „Ei au fost 12 voievozi, după neamurile lor” (Geneza 25:16), la fel cum Israel are 12 seminții. Nu doar cifrele sunt identice, ci și narațiunile biblice sunt asemănătoare.

În timp ce frații lui Iosif voiau să-l omoare, Dumnezeu îl salvează inițial prin niște ismaeliți (Geneza 37:28). Madianiții, medaniții și ismaeliții erau înrudiți prin Avraam. Ei locuiau și mâncau împreună și se căsătoreau între ei. Acesta este motivul pentru care împrejurările vânzării lui Iosif îi găsesc laolaltă: „La trecerea negustorilor madianiți, au tras și au scos pe Iosif afară din groapă și l-au vândut cu douăzeci de sicli de argint ismaeliților, care l-au dus în Egipt” (Geneza 37:28).

Moise a omorât un egiptean ca să-i ajute pe frații săi. A doua zi a zărit doi evrei care se certau și a intervenit ca să aplaneze conflictul. Cine îl părăște pe Moise la Faraon? Frații lui! Din această cauză este nevoit să ia calea exilului, ajungând până în Madian (Exodul 2:15). Madian era unul dintre fiii lui Avraam cu Chetura. Moise locuiește în casa preotului-rege din Madian, Ietro. În timp ce copiii lui Israel Îl uitaseră pe Domnul pe durata asprei robii egiptene, în Răsărit lumina nu se stinsese. Ce frumos ne vorbește raportul Scripturii despre socrul lui Moise. Prin acest preot al Răsăritului, Dumnezeu îi oferă sfaturi lui Israel. În Scriptură este proverbială înțelepciunea Răsăritului: „Înțelepciunea lui Solomon întrecea înțelepciunea tuturor fiilor Răsăritului” (1 Regi 4:20). Iov este una dintre cele mai vechi cărți ale Scripturii. Moise a scris această carte în pustiu Madianului. La fel ca Ietro, Iov este un prinț din Țara Răsăritului¹, în vremea patriarhilor sau chiar mai înainte. Iov se închina lui Dumnezeu înainte ca Israel să fie liber să se închine.

În perioada exilului prin pustie, unul dintre cei doi corifei ai credinței nu era evreu. Caleb și Iosua sunt exponenți ai credinței într-o perioadă în care pustiu este numitorul comun. Nemilosul pustiu fizic și, mai ales, cel comportamental.

Unul dintre ei nu era evreu la origine, deși „urmase în totul calea Domnului Dumnezeului lui Israel” (Iosua 14:14). „Afară de Caleb, fiul lui Iefune, Chenizitul” (Numeri 32:12; Iosua 14.6,14). Acest detaliu – „Chenizitul” – care îi dublează de fiecare dată numele, ne aduce aminte de obârșia lui Caleb. În Geneza 15:19 este amintită țara chenezitelor: „și anume țara cheniților, a chenziților, a cadmoniților”. Este greu de stabilit cine erau chenziții. Unii îi consideră pe chenziți descendenții lui Chenaz, nepotul lui Esau (Geneza 36:15). Oricine ar fi fost, erau canaaniți. Cum a ajuns Iefune Chenizitul să iasă cu poporul Israel din Egipt? Nu știm sigur în ce circumstanțe ajunsese în Egipt, însă este ușor de imaginat cum a ieșit din Egipt: „O mulțime de oameni de tot soiul s-au suit împreună cu ei” (Exodul 12:38). Cel mai probabil la această „mulțime de oameni de tot soiul” se referă și Exodul 9:21-22: „Aceia dintre slujitorii lui Faraon care s-au temut de Cuvântul Domnului și-au adunat în case robii și turmele. Dar cei ce nu și-au pus la inimă Cuvântul Domnului și-au lăsat robii și turmele pe câmp.” Nu este suficient să-ți exerciți credința o singură dată. O mare parte din „mulțimea pestriță” care iese din Egipt devine un „câlcâi al lui Ahile” pentru Israel: „Mulțimea pestriță care a ieșit din Egipt împreună cu poporul Israel era un continuu izvor de ispite și necazuri. Cei care o compuneau mărturiseau că au renunțat la idolatrie și că se în-



chină adevăratului Dumnezeu; dar educația din copilărie și creșterea le-au modelat obiceiurile și caracterul, și ei erau mai mult sau mai puțin stricați de idolatrie și lipsă de respect pentru Dumnezeu. Ei au fost cei mai porniți să înceapă cearta și erau primii care se plâneau și molipseau tabăra prin practicile lor idolatre și prin cântirile lor împotriva lui Dumnezeu.² Cu toate acestea, din mulțimea pestriță iese ceva bun, după cum din Nazaret se naște Mesia. Familia lui Iefune și Caleb este asimilată seminției lui Iuda. Fiii lui Iacov sosesc în Egipt în vremea noului regat, împinși de-o foamete cumplită. Din aceleași cauze ajung în Egipt și alte neamuri din Canaan. În fine, Caleb, dintr-un *outsider* al mulțimii pestrițe, devine un simbol al întregului Israel. Un exemplu de bună purtare și credință cum Israel l-a mai avut doar pe Iosua în acea perioadă de tristă amintire. Caleb și Iosua sunt singurele persoane cruțate de Dumnezeu dintr-o generație de sute de mii de oameni. Să ne aducem aminte că nici măcar Moise nu intră în Canaan!

Noul Testament continuă firul narativ al „fiilor Răsăritului”. Chinezii și hindușii nu au o profeție despre nașterea lui Mesia, însă madianiții și ismaeliții dețin o astfel de profeție. De unde au știut magii despre steaua Betleemului care i-a condus la pruncul Isus? „Fiindcă I-am văzut steaua în Răsărit și am venit să ne închinăm Lui” (Matei 2:2). În studiul lor au dat peste profeția lui Balaam despre steaua lui Iacov: „O stea răsare din Iacov, un toiag de cârmuire se ridică din Israel” (Numeri 24:17). Știind această profeție transmisă de unul de-al lor, ei se întrebau despre vremea împlinirii ei. Cu toate că evreii au fost binecuvântați cu sute de profeții despre nașterea Mântuitorului, nu l-au așteptat. Magii din Răsărit aveau o singură profeție despre venirea lui Mesia. Urmașii „fiilor Răsăritului” se închină Pruncului de curând născut. Chiar dacă au studiat profeția prin mijloace nebiblice (astrologie?), Dumnezeu i-a binecuvântat în ignoranța lor, mediindu-le întâlnirea cu adevărata Stea, în ieslea Betleemului. Darurile închinat fuseseră profetizate de Isaia cu 800 de ani înainte de nașterea Sa: „Vei fi acoperit de o mulțime de cămile, de dromaderi din Madian și Efa; vor veni toți din Seba, aducând aur și tămâie, și vor vesti laudele Domnului. Toate turmele Chedarului se vor aduna la tine, berbecii din Nebaiot vor fi în slujba ta; se vor sui pe altarul Meu ca jertfă plăcută Mie și casa slavei Mele o voi face și mai slăvită” (Isaia 60:6-7)³.

În zilele noastre, urmașii lui Ismael sunt prezenți în Europa într-un număr foarte mare. Se estimează că în jur de 37 de milioane de musulmani locuiesc în Europa. Nu este nevoie să-i căutăm pe „fiii Răsăritului” la ei acasă, unde riști pedeapsa cu moartea pentru predicarea Scripturii. Au venit ei la „Betleem”. Au sosit la Casa Domnului. Valurile de emigranți musulmani se succed în Europa. Poate că vin pentru o pâine mai bună, însă Dumnezeu vede în urmașii lui Ismael suflete care tânjesc

după Pâinea vieții. Betleem înseamnă „Casa pâinii”. Poate Europa să devină o „Casă a Pâinii vieții” pentru „magii” din Răsărit? Este Emanuel cu noi? Suntem invitați să privim dincolo de aparențele unor oameni asimilați comportamental talibanilor și kamikazelor. Aparențele neliniștitoare disimulează un suflet care tânjește după ceva mai bun. După o Pâine care să sature foamea inimii.

Pe vremuri, o altă „ismaelită” avea să ia calea pribegiei datorită singurei Biblii pe care o avea și pe care o citea în fiecare zi. Era varianta feminină a lui Caleb. Atunci se numea Rut. În persoana ei, cuvintele se transformă în fapte prin puterea Aceleuia care transformă apa în vin: „Se întâmplă rar ca oamenii să devină celebri prin ceea ce spun, până nu devin celebri prin ceea ce fac” (Cullen Hightower). Rut este personajul principal al cărții cu același nume, din acele vremuri „când nu era împărat în Israel și fiecare făcea ce îi plăcea”. Numele „Rut” este legat de cuvântul ebraic care înseamnă „prieten” sau „tovarăș”. Astăzi sunt persoane care aderă în mod onest la biserica lui Dumnezeu, fără să fie mânați de alte interese trecătoare. Asemenea lui Rut, acești oameni sinceri vin în poporul lui Dumnezeu mânați de interese spirituale pe care nimeni și nimic nu le poate frânge, nici stăruința lui Naomi, nici absența unei perspective avantajoase imediate și nici exemplul abandonului Orpei. „Adevărata iubire privește dincolo de cele exterioare și este atrasă doar de calitate”.⁴ Știți care era unica ei Biblie? Viața lui Naomi, dar a fost atât de convingătoare încât a decis să-și părăsească definitiv țara și rudele și să se integreze total în poporul lui Dumnezeu.⁵ „Rut a răspuns: «Nu sta de mine să te las și să mă întorc de la tine! Încotro vei merge tu, voi merge și eu; unde vei locui tu, voi locui și eu; poporul tău va fi poporul meu și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu; unde vei muri tu, voi muri și eu și voi fi îngropată acolo. Facă-mi Domnul ce o vrea, dar nimic nu mă va despărți de tine decât moartea»” (Rut 1:16-17). Acest jurământ al dragostei neprețuite îl regăsim și în Romani 8:28: „Căci sunt bine încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, nici o altă faptură nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru.”

Conform Talmudului, Rut este sora Orpei. Orpa și Rut sunt fiicele lui Eglon, regele Moabului. Același text menționează că Eglon este fiul lui Balac. Raportul Scripturii nu ne oferă prea multe detalii despre viața și carac-

UNIVERSALITATEA MISIUNII DANIEL NIȚULESCU



**ROAGĂ-TE CA LUMINA STELEI
BETLEEMULUI SĂ AJUNGĂ LA
„FII RĂSĂRITULUI”! ROAGĂ-TE
PENTRU URMAȘII CELOR
„DOISPREZECE VOIEVOZI”.**

terul lui Eglon. Eglon a fost unul dintre regii Moabului, cu vreo 1.300 de ani înainte de Mântuitorul. Din cauza decadenței morale, copiii lui Israel au fost dați în mâinile lui Eglon preț de 18 ani (Judecătorii 3:14). Domnul a întărit scaunul lui Eglon (Judecătorii 3:12). Nu știm ce fel de om era Eglon. La fel ca alți împărați păgâni, el a fost un fel de bici al lui Dumnezeu îndreptat împotriva păcatelor poporului Său. Expresia: *Ego sum Attila flagellum Dei* (1387) îi este atribuită lui Attila, regele hunilor. În Europa era privit ca un barbar, la fel ca Gînghis Han și Gaiseric, care erau tot niște „bice barbare” ale Domnului. Mehmet Cuceritorul (1453) era perceput tot ca *flagellum Dei*.

În planurile Sale providențiale, Domnul îi trimite pe „fiii Răsăritului” să-i mustre pe „fiii lui Israel”. Dacă Eglon nu ar fi fost un bici al lui Dumnezeu pentru pedepsirea poporului ales, nimeni nu ar fi aflat vreodată despre existența acestui crai grăsuț. Singura dominantă a CV-ului său este că era „un om foarte gras” (Judecătorii 3:17). Ca într-un joc de cuvinte, *nomen est omen* – „omul este scris în nume”, Eglon înseamnă „vițeluş”. Un „vițeluş” care crescuse mult în dimensiuni. Retina memoriei faptelor de vitejie ale poporului evreu reține această istorie drept măcelărirea unui „vițel” îngrășat. Obezitatea lui Eglon a fost decisivă pentru fuga lui Ehud de la locul faptei.

Rut putea să se întoarcă la neamul și familia ei cu descendență regală, dar a ales calea sărăciei pentru a-i purta de grijă lui Naomi, conștientă fiind că șansele ei de recăsătorire sunt aproape lovite de nulitate. Ce evreu s-ar fi căsătorit cu o păgână văduvă și străină? De atunci și până astăzi, rugăciunea de dimineața și seara a unui evreu credincios este următoarea: „Te laud, o, Dumnezeu creator al universului, pentru că nu m-ai făcut nici păgân, nici sclav, nici imbecil, nici femeie.” Ce istorie se scrie datorită credinței acestei femei care devine antecesora lui Hristos!

Rut ne învață câteva lecții:

1. Își părăsește dumnezeii pentru a sluji Dumnezeului adevărat. Cât de greu le este unora să renunțe la câteva cuvinte, la o părere, darămite la o religie și la dumnezeii săi. Într-un fel, putem spune că ea renunță la propria identitate!

2. Este o femeie responsabilă. Își caută de lucru singură. Este recunoscută pentru hărnicia ei. Economisește, nu risipește (ce-i rămâne de la prânz îi duce mamei-soacre). „Femeia înțeleaptă își zidește casa, iar femeia ne bună o dărâmă cu înșeși mâinile ei” (Proverbele 14:1). „Multe fete au o purtare cinstită, dar tu le întreci pe toate” (v. 31).

3. Rut este răsplătită material. Providența divină o călăuzește spre ogorul unui om bogat, unde primește tot ce are nevoie pentru a ieși din sărăcie (Rut 2:1). Este răsplătită social – își câștigă reputația unei bune mărturii având în vedere tot ce făcuse pentru Naomi (Rut 2:11; 3:10). Este răsplătită emoțional. În ciuda statutului ei, se căsătorește și Dumnezeu îi dăruiește un copil – „copilul acesta îți va înviora sufletul”, îi spun femeile lui Naomi (Rut 4:15). Spre deosebire de Rut, Orpa știa să sărute și să plângă frumos, dar nu mai mult de atât. Cartea lui Rut se încheie cu integrarea lui Rut în familia strămoșilor lui David, implicit în arborele genealogic al lui Isus. Fiul lui Rut și al lui Boaz – Obed – a fost tatăl lui Isai, tatăl lui David. Isus devine adevăratul „fiu al lui David”.

În ziua revenirii Domnului vor veni mulți de la Răsărit și de la Apus și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov (Matei 8:11). Vor fi „fiii Împărăției” aruncați în întunericul de afară, unde este plânsul și scrâșnirea dinților?

Se spune că lumina ajunge de la Soare la Pământ în 500 de secunde. Opt minute și 20 de secunde îi ia luminii să ajungă la noi. Viteza luminii în vid este de 300.000 km/s, în timp ce distanța dintre Soare și Pământ este de 150 de milioane de km. Care este viteza luminii spirituale? „Eu sunt Lumina lumii” a spus despre noi că suntem lumina lumii. De ce ne ia așa de mult, uneori ani-lumină, ca să-i „iluminăm” pe cei din jurul nostru? Descoperirea slavei și frumuseții caracterului lui Dumnezeu se face doar în funcție de verbul „a fi”, fără a minți nimic de verbul „a avea”, după cum reiese din prezentarea Numelui lui Dumnezeu: „Eu sunt Cel ce sunt” (Exodul 3:13-14). „Eu sunt scutul tău și răsplata ta cea foarte mare” (Geneza 15:1), „Eu sunt Dumnezeuul tău” (Exodul 20:2), „Eu sunt Pâinea vieții” (Ioan 6:35), „Eu sunt Lumina lumii” (Ioan 8:12), „Eu sunt Ușa” (Ioan 10:9), „Eu sunt Păstorul cel bun” (Ioan 10:11), „Eu sunt Învierea și Viața” (Ioan 11:25), „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14:6), „Eu sunt Alfa și Omega” (Apocalipsa 22:13).

Uneori, o viață întreagă nu este de ajuns ca să „iluminăm” un singur suflet. Roagă-te ca lumina Stelei Betlemului să ajungă la „fiii Răsăritului”! Roagă-te pentru urmașii celor „12 voievozi”. Fii un fiu credincios al lui Israel! ■

Daniel Nițulescu, doctor în istorie, pastor în Conferința Muntenia

¹ Posibil Iordania de astăzi.

² Ellen White, *Patriarhi și profeți*, p. 408.

³ Descrierea „fiilor Răsăritului” a fost creionată parțial de fr. Petras Bahadur, doctor și director al Centrului de Studii Islamice din cadrul Conferinței Generale, la o întâlnire cu pastorii și laicii mai multor Conferințe din România, care a avut loc la Universitatea Adventus pe 10 ianuarie 2023.

⁴ Ellen White, *Mărturii*, vol. II, p. 133.

⁵ Emilian Niculescu, *Popas la izvoarele de odihnă* (Pantelimon: Viață și Sănătate, 2022), p. 14.

CASA DE ODIHNĂ EFORIE SUD 2023

Casa de odihnă a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, situată în stațiunea Eforie Sud, str. Mihai Viteazu nr. 49–51, pune la dispoziția membrilor și aparținătorilor bisericii noastre **sejururi de 5 zile, în perioada 28 mai – 1 septembrie 2023, cazare + 3 mese (regim ovo-lacto-vegetarian și vegan)**, într-un imobil nou și modern, compus din 20 de camere cu câte două paturi fiecare, cu baie proprie.

INFORMAȚII ȘI PROGRAMĂRI

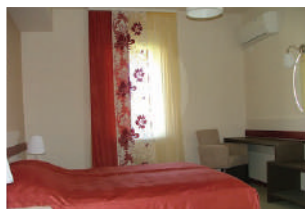
Casa de Pensii a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea – **Adresă poștală:** str. Erou lancu Nicolae nr. 38–38A, 077190, Voluntari, jud. Ilfov. **Telefon:** 0741 123 056. **E-mail:** rezervare.Eforie@adventist.ro

Plata se va efectua în contul Casei de Pensii **RO70BRDE445SV23727864450**, deschis la BRD, **cu mențiunea „sejur Eforie Sud + nume”**, sau la casieria Casei de Pensii (sediul Uniunii de Conferințe).

PERIOADE SEJUR: 28 mai – 2 iunie; 4 – 9 iunie; 11 – 16 iunie; 18 – 23 iunie; 25 – 30 iunie; 2 – 7 iulie; 9 – 14 iulie; 16 – 21 iulie; 23 – 28 iulie; 30 iulie – 4 august; 6 – 11 august; 13 – 18 august; 20 – 25 august; 27 august – 1 septembrie.

TARIFE: CAZARE + 3 MESE/ZI/PERSOANĂ

Adulți și copii peste 14 ani	Copii între 4 și 14 ani* Cu saltea și lenjerie	Copii între 0 și 4 ani*
mai 160 lei	mai 75 lei	gratuit
iunie/septembrie 190 lei	iunie/septembrie 105 lei	
iulie/august 240 lei	iulie/august 110 lei	



DE REȚINUT

- ✓ **Sejurul începe duminică, după ora 14, cu servirea prânzului, și se încheie vineri, până în ora 10, după servirea micului dejun.**
- ✓ Rezervarea inițială (telefonică sau prin e-mail) este valabilă cel mult două săptămâni. În cazul neachitării sejurului în contul bancar specificat mai sus sau la casierie, cu cel târziu o lună înainte de începerea lui, rezervarea se anulează.
- ✓ Bani depuși în contul CPA nu se returnează decât în cazuri excepționale și cu aprobarea Consiliului Casei de Pensii.

CASA DE ODIHNĂ SOVATA-BĂI 2023

Casa de odihnă a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, situată în stațiunea Sovata-Băi, str. Trandafirilor nr. 64, jud. Mureș, pune la dispoziția membrilor și aparținătorilor bisericii noastre **sejururi de 5 zile, cazare + 3 mese (regim ovo-lacto-vegetarian și vegan)**, într-un imobil modernizat, compus din 11 camere dotate cu baie proprie.

INFORMAȚII ȘI PROGRAMĂRI

Casa de Pensii a Uniunii de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea – **Adresă poștală:** str. Erou lancu Nicolae nr. 38–38A, 077190, Voluntari, jud. Ilfov. **Telefon:** 0756 576 600. **E-mail:** rezervare.Sovata@adventist.ro

Plata se va efectua în contul Casei de Pensii **RO70BRDE445SV23727864450**, deschis la BRD, **cu mențiunea „sejur Sovata + nume”**, sau la casieria Casei de Pensii (sediul Uniunii de Conferințe).

PERIOADE SEJUR – ÎN TOT CURSUL ANULUI

TARIFE: CAZARE + 3 MESE/ZI/PERSOANĂ

Adulți și copii peste 14 ani	Copii între 4 și 14 ani*	Copii între 0 și 4 ani*
mai – septembrie 180 lei	mai – septembrie 100 lei	gratuit

DE REȚINUT

- ✓ **Sejurul începe duminică, după ora 14, cu servirea prânzului și se încheie vineri, până în ora 10, după servirea micului dejun.**
- ✓ Rezervarea inițială (telefonică sau prin e-mail) este valabilă cel mult două săptămâni. În cazul neachitării sejurului în contul bancar specificat mai sus sau la casierie, cu cel târziu o lună înainte de începerea lui, rezervarea se anulează.
- ✓ Bani depuși în contul CPA nu se returnează decât în cazuri speciale și cu aprobarea Consiliului Casei de Pensii.

* neîmpliniți.





CONDAMNATUL LIBER

„Fiindcă plata păcatului este moartea, dar darul fără plată al lui Dumnezeu este viața veșnică în Hristos Isus, Domnul nostru.” (Romani 6:23)

Pe baza acestor cuvinte se împlinesc 12 ani în viața mea de când, de bunăvoie și nesilit de nimeni, petrec ore întregi din timpul meu liber după gratii, închis între condamnați.

Hristos Isus m-a făcut liber și, din consacrare, fac acest lucru din dragoste față de semenii mei, ca să pot dovedi că Dumnezeul meu este „Dumnezeul iubirii”!

Am petrecut timp în arest, în camera de izolare, în mașina care transportă persoanele private de libertate, în beciul închisorii, unde nu mulți ajung, și întâmpinat de mascați în camere pline de mucegai, ca să pot dovedi că un condamnat poate să fie liber în Isus Hristos.

Organizăm diferite programe ca persoanele private de libertate să facă vizite în societate, în școli, să susținem împreună diferite programe



**HRISTOS ISUS
M-A FĂCUT LIBER
ȘI, NESILIT DE
NIMENI, PETREC
ORE ÎNTREGI
DIN TIMPUL MEU
LIBER ÎNTRE
CONDAMNAȚI,
CA SĂ LE POT
DOVEDI CĂ
DUMNEZEUL
MEU ESTE
„DUMNEZEUL
IUBIRII”!**



moral-educative în aziluri de bătrâni, în diferite muzee și ajutăm la reintegrarea lor în societate.

Dintre multele experiențe pe care le-am trăit în penitenciare sau ajutând familiile acestora, aș vrea să povestesc despre un caz care m-a marcat emoțional foarte mult.

„Trebuie să mă ajuți!”, a strigat cu voce tare un deținut care participa regulat la întâlnirile noastre. „Un foarte bun prieten de-al meu care este închis are nevoie de ajutorul tău”, spunea el. Casa lor luase foc în timp ce copilașul cel mic dormea în casă, iar soția cu cei doi băieți mai mari erau în

curte. Flăcările au devenit foarte repede violente și doamna nu a mai putut intra pe ușă, deoarece era blocată de flăcări. A reușit totuși să-și salveze copilașul prin geam, după puțină vreme sosind și pompierii.

Doamna și copiii au fost luați de salvare, în timp ce pompierii încercau să salveze ce se mai putea salva. A fost nevoie de multă apă pentru a stinge incendiul. Fiind decembrie, în noaptea



aceea temperatura a scăzut până la -16 grade și toate zidurile casei s-au crăpat.

Am acceptat provocarea și am mers la fața locului ca să pot constata nevoile familiei și să oferim ajutorul nostru. Casa era situată între două orașe, Câmpia Turzii și Turda. Accesul pe drumul de 2 km către casă se putea face doar pe jos. Era o adevărată provocare să intrăm cu materialele și sculele necesare.

În prima zi am început să facem curățenie și să scoatem afară din casă lucrurile arse de foc. Doamna se plângea că toate lucrurile au ars, inclusiv actul ei de identitate și toți banii pe care-i aveau în casă – 200 de lei.

Sub dărâmături a fost acoperită multă mâncare și alimente, iar în câteva zile casa părăsită a devenit proprietatea șobolanilor.

În zilele ce au urmat nu puteam număra câți șobolani au sărit de sub lucrurile arse din casă. Atunci am trăit una dintre cele mai memorabile zile din viața mea. Spre surprinderea noastră, am găsit o geacă arsă doar până la jumătate. Focul nu se atinsese de buzunarele laterale, în care erau cartea de identitate a doamnei și toți banii. Focului nu i-a fost permis să distrugă!

Nu aveam nicio promisiune că primim vreo sponsorizare pentru renovare. Am pornit prin credință și credeam că Dumnezeu va face minuni!

Din prima zi am simțit călăuzirea Domnului în toate și am văzut cum toate materialele au fost disponibile la timp. Casa a necesitat o renovare totală, toate zidurile acesteia fiind crăpate.

Au fost zile când 17 voluntari, împreună cu pastorul bisericii, în salopete, am lucrat și am zidit ca să prezentăm acestei lumi că noi trăim pentru cele mai înalte scopuri la care am fost chemați.

După câteva săptămâni, copilașii împreună cu mama lor s-au putut bucura de o casă renovată, mobilată și aranjată, care să le ofere o viață mai bună.

Un om care este transformat prin iubirea lui Dumnezeu nu poate să rămână în starea firii pământești. Suntem chemați să fim o binecuvântare pentru cei din jurul nostru!

Mă simt fericit să fac parte din echipa ASUP de 12 ani și mulțumesc pentru tot sprijinul acordat până în prezent pentru toate proiectele sociale din Conferința Transilvania de Nord.

Soli Deo Gloria! ■

**VECTORII
BINECUVANTARII
ARTHUR
IANKO**



Arthur Ianko, director ASUP Transilvania Nord



MISIUNE CU EMPATIE (I)

În 1988, doi autori, David B. Barrett și James W. Reapsome, au publicat o carte cu titlul „Șapte sute de planuri de evanghelizare a lumii” (*Seven Hundred Plans to Evangelize the World*). Inițiativa lor nu era ceva nou ca idee, dar ca formă s-a considerat că este un pas mare spre împlinirea misiunii globale. Lucrarea își propunea să arate cât de independenți și izolați au lucrat creștinii pentru împlinirea misiunii încredințate lor de Mântuitorul și susținea necesitatea unui proiect de „evanghelizare globală” pentru împlinirea „Marii trimiteri” prezentate în Matei 28:19-20. De fapt, autorii au făcut parte dintr-o echipă complexă de lucru, în care erau și marii evangheliști Pat Robertson și Billy Graham, echipă care avea un program prin care dorea să propovăduiască Evanghelia în toată lumea până în anul 2000 (*Global Evangelization Movement*). Și până atunci, dar mai ales în ultimii ani, de când s-au dezvoltat mijloacele de comunicare în masă și internetul, s-a observat cum în mediile religioase a crescut interesul pentru programe și proiecte prin care să se finalizeze lucrarea de propovăduire a Evangheliei.

Ceva mai mult decât strategii și proiecte misionare

Când vorbim de strategii globale pentru proiectul misionar propus de Însuși Domnul Hristos, îmi place să cred că Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea a fost mereu în avangardă. Îmi amintesc că eram copil când pastorul comunității a făcut un afiș mare cu mesajul: „Seceriș '90”. Aveam să descopăr mai târziu că acela era un program de misiune globală propus la Sesiunea Conferinței Generale din 1985 pentru următorii cinci ani.¹ De atunci, am auzit de multe programe evanghelistice și de când m-am botezat în această biserică, iar apoi am început să slujesc ca pastor, eu însumi am fost implicat în multe proiecte și activități de misiune, unele dintre ele făcând parte dintr-un plan global. Să nu uităm că primul proiect evanghelistic transmis prin satelit la nivel mondial în 1996 (în 1995 a fost doar pentru America de Nord²) a fost realizat de adventiști.

Misiunea de evanghelizare continuă cu inițiative personale sau cu proiecte mondiale, pentru că lucrarea de propovăduire a Evangheliei „locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui norod” (Apocalipsa 14:6) rămâne o prioritate pentru biserica noastră. Dar, dacă ar fi nevoie să amintim un nu-

mitor comun pentru tot ce înseamnă proiecte de misiune, nu știu dacă ar trebui să fim preocupați de un proiect unic, o aplicație, un evanghelist „minune” sau metoda „magică”, ci la ceea ce ar putea fi prezent în fiecare proiect evanghelistic pentru ca acest „ingredient” să ofere autoritate inițiativelor misionare și să-i ajute cu adevărat pe oameni să-L cunoască pe Mântuitorul. Iar aici nu mă gândesc la conținutul teologic, strategia abordată sau tipul de proiect (educație, sănătate, social etc.), ci am în vedere contextul relațional pe care fiecare inițiativă misionară ar trebui să-l realizeze. Sunt preocupat de paralimbajul sau metamesajul pe care ar trebui să-l poarte fiecare proiect evanghelistic. Altfel spus, cred că ar trebui să ne întrebăm: Care este imaginea de ansamblu pe care o au cei care primesc mesajul Evangheliei despre cei care doresc să le ofere vestea bună? Cum sunt percepuți cei care sunt implicați în proiectul misionar? Cât de multă credibilitate spirituală oferă cei care desfășoară această activitate? Care este atmosfera (etosul) pe care aceștia o transmit? Cât de mult se identifică aceștia cu Cel care i-a trimis în această lucrare și cum este prezent El în lucrarea lor?



Poate vă gândiți că „ingredientul” care n-ar trebui să lipsească din niciun proiect misionar este dragostea sau că Duhul Sfânt este Mijlocul divin prin care va fi încheiată lucrarea în timpul „ploii târzii”. Da, dragostea a fost motivația principală a Mântuitorului în planul Său de mântuire și lucrarea lui Dumnezeu nu se va face „prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul oștirilor” (Zaharia 4:6). Dar această dragoste a fost exprimată în viața Mântuitorului prin foarte multe atitudini care au generat o atracție față de care era și este aproape imposibil să manifeste rezistență (Ioan 12:32), iar prezența Duhului Sfânt a fost vizibilă tocmai prin manifestarea roadelor divine (Galateni 5:22.23). Ar fi interesant să nominalizăm aceste calități și mai ales să învățăm cum pot fi ele prezente și exprimate în viața celor care își asumă împlinirea misiunii încredințate de El. Dar în acest articol ne vom opri doar la o atitudine prezentă în viața Mântuitorului și care este indispensabilă pentru împlinirea misiunii de evanghelizare – empatia. De fapt, așa cum vom vedea, empatia reprezintă suma mai multor mecanisme cognitive, trăiri sau atitudini.

Scurtă prezentare a empatiei³

Înainte de a arăta cum a fost prezentă empatia în lucrarea Mântuitorului, vom încerca o scurtă definire a acestei abilități emoționale care realizează de cele mai multe ori contextul în care mesajul Evangheliei este primit sau respins. Pentru Carl Rogers (1902-1987), el fiind cel care a introdus termenul „empatie” și în practica medicală, empatia înseamnă „a percepe cadrul de referință al altuia cu acuratețe, cu toate componentele sale emoționale și semnificațiile care-i aparțin *ca și cum* ai fi cealaltă persoană, dar fără a pierde din vedere condiția de *ca și cum*.”⁴ Altfel spus, înseamnă să ai capacitatea de a relaționa în așa fel încât să poți înțelege o persoană sau un grup atât de bine încât să reușești să percepi sentimentele și trăirile lor chiar și atunci când acestea nu sunt exprimate explicit, dar totodată să rămâi tu însuși (mai ales în relație cu Dumnezeu) pentru a putea fi de ajutor. Acest principiu a fost deja exprimat foarte clar de Domnul Hristos când a simplificat cele zece porunci la două (Marcu 12:30.31).⁵

Când într-o relație există empatie începe comunicarea, se stabilește o legătură de încredere și se deschide un orizont al apropierii și al găsirii de soluții, dacă sunt necesare. De aceea, empatia nu trebuie confundată cu simpatia, pentru că atunci când simpatizăm pe cineva sau ceva, plecăm mai întâi de la emoțiile personale, alegem ceea ce ne place și este potrivit cu sufletul nostru, dar când empatizăm cu cineva, avem în vedere în primul rând emoțiile, nevoile și trăirile persoanei respective. De fapt, empatia apare atunci când suntem preocupați mai mult să înțelegem decât să fim înțeleși, cum a făcut Mân-

tuitorul nostru – „...făcându-Se asemenea oamenilor...” (Filipeni 2:7) – și apostolul Pavel: „Cu iudeii m-am făcut ca un iudeu...” (1 Corinteni 9:19-23), ca să ne referim doar la două exemple.

Empatia este cel mai puternic argument că cele mai importante lucruri nu se spun, se simt. În concluzie, am putea spune că în misiunea de evanghelizare, empatia, după modelul Mântuitorului, înseamnă să „ai gândul lui Hristos” (Filipeni 2:5), „să-ți fie milă” (Matei 9:36) sau să-ți pese și mai ales să „bați la ușă” (Apocalipsa 3:20) sau să ai inițiativa.⁶

Empatia în lucrarea Domnului Hristos

La începutul lucrării, Domnul Hristos și-a asumat misiunea profetică a Unsului Domnului: „...să vestesc săracilor Evanghelia, M-a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea și orbilor, căpătarea vederii, să dau drumul celor apăsați...” (Luca 4:18; Isaia 61:1), un program fundamental pe dragostea empatică. Probabil că nu există în evanghelii un pasaj sau un capitol care să prezinte mai convingător modul plin de empatie în care Dumnezeu îi caută pe cei pierduți sau îi așteaptă să se întoarcă acasă pentru vindecare, ca relatarea pe care o avem în capitolul 15 din Evanghelia după Luca. Lucrarea Domnului Hristos a fost plină de dovezi în acest sens, iar mărturia Lui către ucenici: „Căci Tatăl Însuși vă iubește...” (Ioan 16:27) confirmă încă o dată că, pentru Isus Hristos, relația vindecătoare era în centrul misiunii. În toate cele trei parabole din Luca 15 este prezentă empatizarea cu „obiectul” pierdut, de la pasiunea cu care femeia caută moneda de negăsit, angajamentul total al păstorului care pleacă după oaia rătăcită, chiar dacă mai are 99 în staul, până la răbdarea implicată care îl face pe tată să-și aștepte fiul, urmată de primirea festivă prin care îl reabilitează și-i oferă toate drepturile.⁷

În misiunea lui, Mântuitorul a interacționat cu toate categoriile de oameni, de la lideri spirituali sau conducători administrativi care considerau, cei mai mulți dintre ei, că nu au nevoie de iertare și până la oameni simpli, păcătoși notorii sau profitori, care vedeau în relația cu El singura posibilitate de a găsi vindecare, iertare și pace. Tot ceea ce a făcut Mântuitorul în lucrarea Lui a purtat semnul empatiei, chiar și atunci când „a făcut un bici de ștreanguri...” (Ioan 2:15), i-a apostrofat pe farisei cu „pui de năpârci...” (Matei 12:34) ori cu bine cunoscutele „vai-

**DINAMICA
ALTRUISMULUI
EMANUEL
SALAGEAN**



**SĂ AI CAPACITATEA SĂ
ÎNȚELEGI SENTIMENTELE,
TRĂIRILE ALTORA CHIAR ȘI
ATUNCI CÂND ACESTEA NU
SUNT EXPRIMATE EXPLICIT.**

uri” (Matei 32:13-26) sau când i-a spus lui Iuda „vulpile au vizuini...” (Matei 8:20) și lui Petru „înapoia mea, Sattano...” (Matei 16:23). De fapt, în aceste cazuri, empatia Mântuitorului arată o preocupare care este gata să recurgă și la cuvinte sau gesturi care pot părea extreme, dar care demonstrează atenție, preocupare și intenții pedagogice. Este evident că Domnul Hristos a urmat întotdeauna metoda de lucru pe care Ellen G. White o prezintă atât de clar și care ne garantează succesul în misiune: „Mântuitorul S-a unit cu oamenii ca unul care le dorea binele. El și-a arătat simpatia față de ei, a îngrijit de nevoile lor și le-a câștigat încrederea. Apoi le-a spus: «Urmați-Mă!»”⁸

Mai mult, când Mântuitorul își încuraja ucenicii să facă „lucruri neobișnuite”, a dat exemple tot din sfera acțiunilor care arată incontestabil empatia în acțiune. Chiar dacă a avut unele intervenții critice, de cele mai multe ori a folosit exemple pozitive și nu s-a referit la proiecte reformatoare bazate pe informații obținute „pe surse” (deși cunoștea gândurile oamenilor), iar mesajele

EMPATIA NU ESTE UN EFECT AL STRĂDUINTELOR NOASTRE, CI UN REZULTAT AL INTERVENȚIEI DIVINE, PENTRU CĂ NOI, CA FIINȚE UMANE EGOISTE, SUNTEM PREOCUPAȚI ÎN PRIMUL RÂND DE NOI ÎNSINE.

care ar putea deranja sau leza pe cineva le-a lăsat într-un cadru de situații specifice. Pentru Domnul Hristos, empatizarea cu fiecare persoană și cu publicul larg a rămas regula, și nu excepția, chiar și atunci când s-a confruntat cu împotrivire și respingere. De aceea, i-a și îndemnat pe urmașii Lui: „...Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc” (Matei 5:44). Iar această atitudine nu doar că a fost urmată, ci a fost și recomandată de ucenicii Săi (Romani 12:14).

De fapt, Domnul Hristos a afirmat că „Legea și Profetii” (Matei 7:12) se fundamentează pe „regula de aur”, adică pe o empatie dinamică. Altfel spus, pe o empatie care nu doar că te învață să eviți ceea ce i-ar putea face rău semenului tău, conform zicalei „pasive”: „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”, ci care te motivează să „intri în papucii semenului” și să acționezi spre binele lui. Chiar dacă este important ca înainte de-a face bine să avem grijă să nu facem rău, Mântuitorul ne-a avertizat că evaluarea finală nu se va face după „ce n-am făcut rău”, ci după cât de multă empatie am avut pentru a fi sensibilizați să răspundem nevoilor din jurul nostru (Matei 28:31-46). Cei care sunt cu adevărat convertiți evită greșeala din parabola robului neiertător (Matei 23:35) și urmează modelul Mântuitorului. De aceea, „dacă te recunoști ca păcătos, mântuit doar datorită iubirii Tatălui nostru creșc, atunci trebuie să ai milă pentru alții care suferă în păcat. Atunci, mizeria și pocăința nu le vei întâmpina cu gelozie și mustrare. Când gheața egoismului se topește în inima

noastră, atunci vom fi în armonie cu Dumnezeu și vom împărtăși cu El bucuria salvării celui pierdut.”⁹ Așadar, empatia autentică nu este un efect al străduințelor noastre, ci un rezultat al intervenției divine, pentru că noi, ca ființe umane egoiste, suntem preocupate în primul rând de propriile interese și bunăstare. Dar acceptarea harului sfințitor al lui Dumnezeu și îndurarea Lui ne pot deschide ochii asupra suferinței și nevoilor altora după modelul Domnului Hristos și așa cum ne îndeamnă Spiritul Profetic. ■

(Continuarea în numărul următor)

Emanuel Sălăgean, pastor, șef birou comunicare și relații publice, Universitatea Adventus

¹ <https://www.ministrymagazine.org/archive/1990/12/harvest-90-everyones-victory>

² <https://www.ministrymagazine.org/archive/1995/06/net-95-results-of-the-spirit>

³ Pentru mai multe despre empatie, vezi Lenny Luchetti, *Preaching with Empathy: Crafting Sermons in a Callous Culture*, Abingdon Press, Nashville, 2018, Joseph Redfield Palmisano, SJ, *Beyond the Walls. Abraham Joshua Heschel and Edith Stein on the Significance of Empathy for Jewish-Christian Dialogue*, Oxford University Press, New York, 2012, Karl F. Morrison, “I am You”. *The Hermeneutics of Empathy in Western Literature, Theology, and Art*, Princeton University Press, Princeton, 1988, Lou Agosta, *Empathy in the Context of Philosophy*, Palgrave Macmillan, New York, 2010, Karla McLaren, *The Art of Empathy. A complete Guide to Live's Most Essential Skills*, Sounds True, Colorado, 2013, Tracy Wilde, *Finding the Lost Art of Empathy: Connecting Human to Human in a Disconnected World*, Howard Books, New York, 2017, Karsten R. Stueber, *Rediscovering Empathy*, The MIT Press, Cambridge, 2006 sau Maia Szalavitz, Bruce D. Perry, *Born for Love: Why Empathy Is Essential--and Endangered*, HarperCollins Publishers, New York, 2010.

⁴ Carl Rogers, *A way of Being*, Houghton Mifflin Harcourt, 1995, p. 158.

⁵ Este important de remarcat că aici Domnul Hristos Se referă la trei obiecte ale iubirii: Dumnezeu, sinele și aproapele. De aceea, dragostea trebuie să fie în acest echilibru pentru că iubirea față de Dumnezeu, care pierde din vedere sinele și aproapele, poate duce la fanatism și autoflagelare. Dragostea față de sine care anulează preocuparea față de Dumnezeu și semenii se transformă în narcisism și hedonism. Iar dragostea exclusivă față de semenii, fără interes pentru Dumnezeu sau sine, este epuizantă și riscă să-i transforme pe beneficiari în profitori. Așadar, adevărata empatie se manifestă atunci când este înțeles corect acest principiu divin al dragostei tripolare.

⁶ Dacă doriți să aflați și să învățați cum poate fi integrată empatia în proiectele de misiune, vă invităm să participați la a șaptea ediție a Convenției naționale adventiste de asistență și misiune socială, care va fi organizată de Universitatea Adventus și Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din România în colaborare cu ADRA România și Asociația AsproAs în perioada 31 martie – 2 aprilie 2023 în campusul adventist de la Cernica. Pentru înscriere și multe informații accesați: www.uadventus.ro/conventieNAMS2023.

⁷ Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, p. 198, (ediția electronică). „Parabola oii pierdute, a drahmei pierdute și a fiului risipitor aduc în mod clar la lumină iubirea plină de milă a lui Dumnezeu pentru aceia care s-au instrăinat de El. Deși ei s-au îndepărtat de Dumnezeu, El nu-i lasă în situația mizeră în care se află. El este plin de bunăstare și milă duioasă față de toți aceia care sunt expuși ispitirilor unui vrăjmaș iscusit.”

⁸ Ellen G. White, *Divina vindecare*, (ediția electronică).

⁹ Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, (ediția electronică).



EVANGHELIA PENTRU GABORI

Vorbind despre mandatul Său, Domnul Isus a mărturisit că „Fiul omului a venit să caute și să mântuiască ce era pierdut” (Luca 19:10). El a încredințat continuarea acestui mandat ucenicilor, bisericii Sale. Biserica Adventistă se identifică cu îngerul din Apocalipsa 14:6, își asumă misiunea acestuia de a vesti „Evanghelia veșnică... locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui norod”. Sunt mulți oameni „pierduți” în toate neamurile. Vestea cea bună a mântuirii prin Hristos este pentru toți! Inclusiv pentru gabori.

Cine sunt gaborii? Pentru unii, ei sunt țigani care poartă pălărie mare, neagră, iar femeile sunt îmbrăcate cu rochii lungi, colorate. Alții îi numesc țigani „albi din Ardeal”. Nu intenționez să intru în detaliu cu privire la istoria, proveniența, identitatea sau obiceiurile lor. Domnul mi-a oferit harul să-i cunosc îndeaproape, chiar să am părtășie cu mulți dintre ei. Pentru mine, ei sunt creaturile lui Dumnezeu, oameni dragi, pentru care Isus a murit. El dorește să-i mântuiască. Noi, toți cei care L-am cunoscut, suntem datori ca, prin dragostea oferită de Evanghelie, să-i atragem și pe gabori la Hristos.

Care este relația lor cu Biserica Adventistă? Credința adventistă printre gabori a prins rădăcini la începutul anilor 1960. Se spune că Roștaș Pișta a fost primul adventist dintre gabori. A fost botezat în Biserica Târgu Mureș A, de către pastorul Ioan Moldovan. Când a contactat Biserica Adventistă, Pișta nu știa să citească. La solicitarea comitetului, până la actul botezului a învățat să citească Scriptura! Lucrarea printre gabori s-a dezvoltat treptat și, datorită lucrării Duhului Sfânt, astăzi putem spune că, din micuța sămânță de muștar, a apărut un arbore bine dezvoltat. Liderii lor spun că la ora actuală o parte foarte

semnificativă a gaborilor sunt membri ai Bisericii Adventiste. Majoritatea acestora se găsesc în bisericile din zona Târgu Mureș, dar pot fi întâlniți în multe alte biserici adventiste din țară, chiar și în bisericile adventiste din Ungaria, sau din alte țări vecine. Domnul să fie laudat!

În municipiul Târgu Mureș sunt șase biserici adventiste. Cea mai tânără biserică a fost organizată în februarie 2022, se numește „Speranța”, este compusă din frați și surori gabori. Biserica numără 96 de membri. Deocamdată se adună în biserică din str. Aurel Filimon, dar cu sprijinul Conferinței Transilvania de Sud, a Uniunii de Conferințe și a Conferinței Generale s-a demarat proiectul de construire a unei case de rugăciune pe strada Dezrobirii din municipiul Târgu Mureș. Aici s-a achiziționat un teren spațios, iar proiectul de construcție este în faza de avizare.

Biserica Speranța din Târgu Mureș, în perioada 27–29 ianuarie a organizat un weekend evanghelic cu titlul „Loialitate fără margini”, prezentat de pastorul Balla Loránd, director Grupuri Etnice în cadrul Uniunii. Media participării a fost în jur de 230 de persoane, din care numărul vizitatorilor neadventiști era între 30 și 40 de suflete. Partea muzicală a fost susținută de corul mixt al Bisericii Speranța, de către corul bărbătesc „Speranță pentru Gabori”, și de cunoscuții soliști Vili Dulă și Diana Rad. Aceste ocazii au însuflețit membrii bisericii să fie credincioși fără margini, iar vizitatorii au fost încurajați să-și predea viața lui Hristos fără zăbovire.

Domnul să binecuvânteze vestirea Evangheliei printre toate popoarele. Multe suflete să fie câștigate spre slava scumpului nostru Mântuitor! ■

Szász Ernest, pastor pensionar, coordonator a redacției de limba maghiară a Editurii Viață și Sănătate





TIPOLOGIA ÎMPĂRAȚILOR PĂGÂNI: NEBUCADNEȚAR

Relațiile tipologice dintre Daniel și Isus și dintre cei trei tineri și sfinții Celui Preainalt au constituit subiectul unor studii anterioare.¹ În acest studiu vom explora tipologiile împăraților păgâni. Mai specific, vom investiga modul în care profilurile împăraților conturați în discursurile narative ale cărții Daniel reprezintă prototipuri ale unor entități escatologice care apar în secțiunea profetică. După cum se va putea observa, profilurile împăraților păgâni evidențiază tipologii ale binelui și răului.

În secțiunea istorică a cărții Daniel sunt menționați trei împărați păgâni: Nebucadnețar, Belșatar și Darius Medul (sau Cyrus).² Desfășurarea anilor lor de domnie pe axa timpului și evenimentele istorice asociate acestora indică un interes istoriografic specific, și anume, accentul pe întâmplările de la începutul și, respectiv, de la finalul anilor de robie.

Primele patru discursuri relatează evenimente din timpul domniei împăratului Nebucadnețar (Daniel 1–4). Trei dintre acestea oferă indicii convingătoare că evenimentele narate s-au întâmplat în perioada de început a domniei. Primul capitol plasează acțiunea „în al treilea an al domniei lui Ioachim, împăratul lui Iuda” (Daniel 1:1). Potrivit referinței paralele din Ieremia, acestui an îi corespunde primul an de domnie al lui Nebucadnețar (Ieremia 25:1). Anul ascensiunii la tron a însemnat și anul asedierii Ierusalimului. Daniel 2 datează evenimente întâmplare „în al doilea an al domniei lui Nebucadnețar” (Daniel 2:1). Al treilea discurs, deși nu prezintă indicii cronografice directe, oferă totuși indicii indirecte cu privire la timpul desfășurării evenimentelor. În context, cititorul poate observa cu ușurință că înălțarea chipului exclusiv din aur în câmpia Dura reflectă reacția împăratului la chipul format din mai multe metale din visul primit din partea lui Dumnezeu. Ridicarea monolitului de aur a reprezentat manifestarea vizibilă a dezacordului împăratului în ce privește planul lui Dumnezeu în istorie, care dezvăluia că mai multe împărății se vor succede pe pământ. Prin ridicarea chipului, Nebucadnețar și-a exprimat aspirația, sau poate chiar pretenția, ca Babilonul să rămână pentru totdeauna puterea dominantă pe pământ.³ Daniel 4 narează evenimente petrecute în timpul domniei aceluiași împărat. Și în acest discurs, referința cronologică lipsește. Cel mai probabil, motivul absenței se datorează intenției de a lăsa ca legăturile tematice cu evenimentele anterioare să primeze, și nu cele istoriografice.

Drumul către animalizare

Figura lui Nebucadnețar domină primele patru discursuri ale cărții. Cu toate că fiecare discurs are o intrigă proprie, se poate observa totuși o intrigă globală care le leagă. În așezarea lor actuală, discursurile prezintă povestea intrigantă a convertirii unui împărat păgân. Punctul de plecare în experiența împăratului este spiritul aspru și intolerant conturat în discursul introductiv. Împăratul este prezentat ca un agresor. El nu doar că asediază Ierusalimul și ia captivi de război, ci strămută în Babilon, „în casa dumnezeului său”, o parte din vasele de la templu. În plus, poruncile stricte pentru cei care urmau să fie instruiți la curte nu confereau libertate de conștiință. În mod providențial și în ciuda a ceea ce a stabilit împăratul, tinerii evrei reușesc să rămână loiali principiilor lor.

Impresia bună pe care Daniel și cei trei tineri au lăsat-o asupra împăratului nu a durat mult. La scurt timp după ce au fost promovați în elita înțelepților de la curte, agresivitatea împăratului față de înțelepții Babilonului a atins cote alarmante. Nediscriminatoriu, el a poruncit executarea tuturor înțelepților. Aceasta este intriga în jurul căreia este construit cel de-al doilea discurs. Daniel și prietenii lui au reușit în cele din urmă să potolească furia împăratului, descoperindu-i acestuia visul și tâlcuirea lui. Episodul se termină cu o confesiune. Împăratul a recunoscut că Dumnezeu lui Daniel este capabil să descopere tainele viitorului. Din acest motiv, el a declarat: „Cu adevărat, Dumnezeu vostru este Dumnezeu dumnezeilor și Domnul împăraților!” (Daniel 2:47).

Impresia profundă cu ocazia prezentării visului nu a reușit să determine o schimbare în viața împăratului. Dimpotrivă, al treilea discurs dominat de figura sa are ca intrigă dezacordul față de planul lui Dumnezeu în istorie (vezi mai sus). Refuzul celor trei tineri de a se închina înaintea chipului de aur a fost întâmpinat cu agresivitate excesivă. Împăratul a poruncit ca cei trei tineri să fie aruncați într-un cuptor arzând. Discursul se încheie cu o surpriză colosală. Focul nu a reușit să pună în pericol viața tinerilor evrei întrucât, în foc, alături de ei a pășit o ființă dumnezeiască. Împăratul este copleșit de această intervenție. Și reacția lui este pe măsură. El recunoaște un aspect nou despre Dumnezeu celor trei tineri: că „nu este niciun alt dumnezeu care să poată izbăvi ca El”. Mai mult decât atât, el a inclus pe lista zeilor legitimi și pe Dumnezeu celor trei tineri, decretând pedeapsa capita-

lă pentru cei care „vor vorbi de rău de Dumnezeu lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego” (Daniel 3:29).

Ultimul discurs care îl are în centru pe Nebucadnețar constituie apogeul intrigii globale a secțiunii căreia îi este dedicat (Daniel 4). Împăratul visează un copac gigantic care a fost tăiat. Spre uimirea sa, din interpretarea oferită de către Daniel, descoperă că el este pomul și că va avea parte de un destin nefericit. Profetul chiar îl imploră să pună capăt păcatelor sale că poate astfel îi va fi prelungită starea de bine. Împăratul nu a luat seama la avertizare. În scurt timp, el a trecut printr-un proces de animalizare. A fost părăsit de funcționarii de la curte și a sfârșit prin a fi confundat cu animalele, i.e., gheare, părul lung etc. Mai mult decât o interpretare literală, episodul invită la o abordare figurativă. Animalizarea devine simbolul unei vieți trăite fără sau în opoziție cu Dumnezeu. Trezirea lui Nebucadnețar are loc odată cu recunoașterea autorității divine. Numai atunci mintea i-a venit la loc și și-a luat locul printre oameni.

Semnificația motivului animalizare-umanizare

Discursurile dedicate lui Nebucadnețar prezintă o evoluție interioară a acestuia. Dacă la început acțiunile și deciziile sale reflectă intoleranță, ulterior el reacționează rudimentar (se apleacă înaintea lui Daniel și îi aduce jertfe), recunoscând capacitatea Dumnezeului captivilor evrei de a descoperi tainele. La finalul celui de-al treilea discurs, împăratul recunoaște ca legitim pe Dumnezeu celor trei tineri, extinzând și în dreptul lui protocolul față de ceilalți zei, pentru a fi tratat cu respect. După trezirea pe care o experimentează în cele din urmă, Nebucadnețar este prezentat luminos. Nu doar că renunță la gesturi și acțiuni agresive, ci el dă dovadă de un spirit umil, de supunere, recunoscând că Dumnezeu prinșilor de război este adevăratul Dumnezeu, iar el este cel care răstoarnă și pune pe împărați.

Procesul animalizare-umanizare reflectă tipologic pe cei care, deși nu beneficiază de o cunoaștere specială precum poporul ales, aleg totuși să conlucreze cu Dumnezeu în modelarea evenimentelor istoriei. Trezirea acestora din beția puterii este echivalentă cu pocăința, cu întoarcerea ființei către autoritatea absolută – Dumnezeu. Nu întâmplător, experiența împăratului Nebucadnețar este integrată în secțiunea profetică. În Daniel 7:4, prima fiară reprezentând Babilonul este descrisă ca semănând cu un leu cu aripi de vultur. Fiara experimentează o metamorfoză: „I s-au smuls aripile și, sculându-se de pe pământ, a stat drept în picioare ca un om.” Pe lângă afișarea posturii umane, se mai notează un aspect care subliniază autenticitatea transformării. Fiara deformată nu doar că a abandonat însușirile animalice și a achiziționat trăsături umane, ci acesteia „i s-a dat o inimă de om”, accentuându-se profunzimea schimbării.⁴

Prezența motivului la începutul discursului din Daniel 7 are funcția de a contrasta un proces „fake” de animalizare-umanizare. La finalul acestui discurs se prezintă o entitate nouă, „un corn mic”, care crește din ultima fiară și cea mai deformată dintre toate. Entitatea nouă are „ochi ca ochii de om și o gură care vorbea cu trufie” (v. 8). Descrierea trimite la experiența lui Nebucadnețar înainte de schimbare, când, deși funcțional era încadrat printre oameni, natura lui intrinsecă era animalică. Ultima entitate își va face apariția la finalul istoriei, când va etala instincte superioare: cunoaștere („ochi”) și retorică („gură”) umaniste. Cu toate acestea, instinctele primare de animal de pradă („mănâncă”, „sfărâmă”, „calcă în picioare”) moștenite de la fiara-mamă rămân neschimbate. Profeta avertiza că noua entitate escatologică urma să își facă apariția și avea să facă război sfinților și să-i biruiască (v. 21).

Tipologia lui Belșațar are o funcție asemănătoare, și anume, de a evidenția caracterul blasfemator al cornului celui mic. Acest aspect va constitui subiectul unui studiu viitor. ■

Dr. Daniel Olariu este pastor și predă limba ebraică și cursuri de Vechiul Testament la Universitatea Friedensau, Germania.

ENTITĂȚI ESCATOLOGICE DANIEL OLARIU



ULTIMA ENTITATE ÎȘI VA FACE APARIȚIA LA FINALUL ISTORIEI, CÂND VA ETALA INSTINCTE SUPERIOARE: CUNOAȘTERE („OCHI”) ȘI RETORICĂ („GURĂ”) UMANISTE.

¹ Vezi Daniel Olariu, „Principii de interpretare a apocalipsei lui Daniel: Tipologia (I),” *Curierul Adventist* 98.11 (noiembrie 2021): 16–17 și, de același autor, „Relația tipologică dintre Daniel și Isus”, *Curierul Adventist* 99.5 (mai 2022): 27–29.

² Identitatea personajului Darius Medul este una dintre cele mai dezbătute probleme istorice (cu implicații interpretative) ale cărții Daniel. Personajul este menționat în trei contexte narative: (1) căderea Babilonului și preluarea controlului cetății de către Medo-Persia (Dan. 5:31-6:28); (2) în introducerea discursului profetic din Daniel 9 (i.e., v. 1); (3) în prima parte a discursului din Daniel 10:1-12:4 (cf. 11:1). După cum am argumentat în altă parte, Darius Medul se referă cel mai probabil la împăratul Cirus. Daniel Olariu, „Procedeu literar al revelației în cartea profetului Daniel,” *Curierul Adventist* 96.12 (decembrie 2019): 26–29. Acest subiect a constituit obiectul unor referate științifice recente: Olariu Daniel, „Reimagining Daniel 9–12 as One Literary Unit”, lucrare prezentată la întâlnirea anuală a Societății de Literatură Biblică (Denver, CO, 20 noiembrie 2022) și, de același autor, „Daniel 11:1: A New Solution to an Old Problem”, lucrare prezentată la întâlnirea anuală a Societății de Literatură Biblică (SBL Virtual Meeting, 7 decembrie 2020).

³ Cel mai probabil, între vis și ridicarea chipului trecuse un număr de ani relativ mic, visul fiind încă viu în memoria funcționarilor de la curte.

⁴ Motivul schimbării inimii în Vechiul Testament este echivalent cu motivul schimbării minții în Noul Testament. Ambele semnifică realitatea pocăinței.



CEL MAI FRUMOS DINTRE OAMENI

Tu ești cel mai frumos dintre oameni, harul este turnat pe buzele Tale; de aceea Te-a binecuvântat Dumnezeu pe vecie.” (Psalmii 45:2)

Acest psalm mesianic, ca și ceilalți psalmi care vorbesc despre Domnul Hristos, caută să scoată în evidență unicitatea Sa în postura de Fiul al omului, într-o formă aparte: „Tu ești cel mai frumos dintre oameni.”

Dacă psalmistul Îl vede pe Mântuitorul cel Întrupat, Fiul omului, ca fiind „cel mai frumos dintre oameni”, ne putem întreba ce l-a determinat să-L descrie pe Domnul Isus ca fiind unic și inegalabil?

În versetul 7 din Psalmul 45, se întregeste tabloul în care este încadrat „cel mai frumos dintre oameni”: „Tu iubești neprihănirea și urăști răutatea. De aceea, Dumnezeu, Dumnezeul Tău Te-a uns cu un untdelemn de bucurie mai presus decât pe tovarășii Tăi de slujbă”. Ce anume caracterizează în mod deosebit și definitoriu divinitatea Sa? În Exodul 3:5 găsim următoarele cuvinte: „... scoate-ți încălțăminte din picioare, căci locul pe care calci este un pământ sfânt.” Este evident că sfințenia este latura specifică Dumnezeirii, care, în ciuda întrupării, s-a descoperit în fiecare clipă din viața Celui Întrupat.

În Luca 5:8, în urma pescuirii minunate, Petru face o declarație tulburătoare: „Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos.” Ce l-a determinat pe acest ucenic să-și recunoască păcătoșenia în contextul acelei minuni? Cu siguranță, în acele clipe, el s-a simțit străfulgerat de sfințenia Domnului.

El era „cel mai frumos dintre oameni” – Cuvântul Întrupat. Astăzi, aceeași sfințenie ne este descoperită prin Cuvântul revelat și pentru adevărații ucenici, Acesta impune același respect. „Scriptura nu ar trebui citită niciodată în glumă sau parafrazată pentru a scoate o vorbă de duh.”¹

Nicio altă carte din lume n-a fost mai urâtă și mai denigrată ca Scriptura (vezi *Biblia hazlie*). De ce? Pentru că Îl descoperă pe Hristos ca Salvatorul păcătoșilor și pe Satana, care L-a urât încă din ceruri și continuă să-L urască și azi pe El și pe cei care sunt urmașii Lui.

Unul dintre obiectivele Satanei pentru a-L denigra pe Cel Uns, Sfântul născut din fecioara Maria și numit Fiul lui Dumnezeu (Luca 1:35), este acela ca oamenii să nu mai vadă în El pe „Cel mai frumos dintre oameni”. „Aceste cuvinte nu se referă la nicio altă ființă omenească în afară de Fiul infinitului Dumnezeu.”²

Privitor la sfințenie, în Sfânta Scriptură, este statornic un principiu pe care îl găsim în Hagai 2:11-13, și

acesta este următorul: ce este întinat întinează. Despre Cel născut din femeie citim: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri. De aceea, Sfântul care Se va naște din tine va fi chemat Fiul lui Dumnezeu” (Luca 1:35).

În contrast, strămoșul David, vorbind în limbaj omenesc, în Psalmii 51:5 spune despre sine: „Iată că sunt născut în nelegiuire și în păcat m-a zămislit mama mea.” Toți urmașii lui David s-au născut cu aceeași fire întinată de păcat, cu înclinații spre rău ca și el. Singurul care face excepție și care S-a născut sfânt este Omul Isus, pentru că trebuia respectat principiul din Hagai 2:11-13. Noi nu vom putea explica niciodată întruparea Fiului, nici în veșnicii, dar atâta lucru putem accepta că, potrivit acestui principiu, nu se putea contopi divinitatea cu păcatul moștenit, ca la David.

„Hristos S-a umilit luând natura omului în starea ei căzută, dar El nu a luat și partea păcatului.”³ „Domnul Hristos, care nu a cunoscut nici cea mai mică pată a păcatului sau întinare, a luat natura noastră în starea ei degradată.”⁴ În Sfânta Scriptură găsim afirmații asemănătoare, precum în Filipeni 2:7: „...a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor”, sau în Romani 5:8: „Dumnezeu a osândit păcatul în firea pământească, trimițând din pricina păcatului pe Însuși Fiul Său, într-o fire asemănătoare cu a păcatului.”

Nu este așa de greu să ne dăm seama din aceste pasaje că între Fiul Întrupat și toți ceilalți păcătoși era o deosebire, iar expresia folosită în ambele versete – „asemenea oamenilor” sau „asemănătoare cu a păcatului” – nu înseamnă identică cu natura noastră umană.

Ce L-a caracterizat pe Domnul Isus, chiar în natura umană decăzută după patru mii de ani de la Creațiune? „Hristos a luat asupra Sa chipul omului păcătos, înveșmântându-și divinitatea în umanitate. Însă El era sfânt, așa cum Dumnezeu este sfânt. El era purtătorul de păcate care nu avea nevoie de ispășire. Dacă nu ar fi fost fără pată, fără zbârcitură, nu ar fi putut să fie Mântuitorul neamului omenesc. Una cu Dumnezeu în curăție și sfințenie, El a putut să facă ispășire pentru păcatele omenirii.”⁵

Cine s-a mai născut sfânt? În 1 Corinteni 15:45, citim: „De aceea este scris: Omul dintâi, Adam, a fost făcut un suflet viu. Al doilea Adam a fost făcut un duh dătător de viață.” Ce înțelegem prin al doilea Adam? În Evrei 7:25-26 citim: „De aceea și poate să mântuiască în chip desăvârșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin

El, pentru că trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei. Și tocmai un astfel de Mare-Preot ne trebuia: sfânt, nevinovat, fără pată, despărțit de păcătoși și înălțat mai presus de ceruri.”

Dacă cel dintâi Adam a ieșit din mâna Creatorului desăvârșit, sfânt și neprihănit, Fiul lui Dumnezeu, la întrupare, sub acțiunea Duhului Sfânt și umbrirea Celui Preaînalt, trebuia să aibă aceeași natură ca a lui Adam în ce privește sfințenia și desăvârșirea și, implicit, absența păcatului.

„Când Hristos Și-a plecat capul și a murit, El a luat cu El în pământ stâlpii împărăției lui Satana. El l-a înfrânt pe Satana în aceeași natură asupra căreia acesta obținuse biruința în Eden.”⁶ Din acest motiv, Domnul Hristos a fost numit al doilea Adam, numai că El a avut, în plus, starea de degradare după patru mii de ani, din care cauză, ispitele îndreptate asupra Lui au fost cu mult mai intense decât cele suportate de Adam.

Acest fapt reiese cel mai bine din Evrei 4:15, un pasaj folosit de mai mulți comentatori pentru a-și susține un anumit punct de vedere. Spre exemplu, se afirmă că Domnul Hristos nu putea să fie ispitit în toate lucrurile ca și noi dacă nu avea aceeași natură ca a noastră. Și nu ar fi putut să ne fie un exemplu dacă nu ar fi fost ca noi, cu înclinații spre rău ca oricare dintre noi.

Iată un citat dintr-o lucrare în care autorul intenționează a dovedi că Omul Isus a avut aceeași natură umană decăzută, cu toate înclinațiile și vulnerabilitățile moștenite ale firii păcătoase.

„Isus a trăit toată neputința și respingerea umană, din primii ani ai vieții Sale până S-a înălțat la cer. A cunoscut durerea vieții, fie ea în singurătate sau în furia sângelui infectat, în timp ce Îi slăbea puterea fizică. Isus a fost un om care știa să aprecieze imboldurile sexuale pe care El Însuși le pusese în Adam și Eva, dar pe care știa să le controleze în vederea unui scop mai înalt.”⁷ Nu este o intenție polemică în acest articol, ci pur și simplu o exprimare a înțelegerii mele, având dorința de a rămâne în limitele decenței și în spiritul respectului față de Dumnezeu, aici în ipostaza Fiului omului.

Ce putem înțelege prin sintagma „furia sângelui infectat”? Și-L poate imagina cineva pe Mântuitorul având febră sau vreo răceală sau infectat cu vreun virus gripal, fiind nevoit să-și scoată batista în fața mulțimilor și să-și sufle nasul?

În mod natural, boala, de orice fel, vine ca urmare a păcatului moștenit sau cultivat, ori Domnul Isus nu a fost bolnav niciodată, pentru că în trupul Său nu a existat nicio mânăjură a păcatului care să-I afecteze în vreun fel imunitatea. Este lucru dovedit că orice neglijență privind respectarea legilor fiziologice predispoze la îmbolnăviri. Ori El a manifestat o grijă desăvârșită în respectarea tuturor legilor sanitare pe care El Însuși le-a încredințat poporului Său, pe care l-a asigurat că, respectându-le,

nu vor fi loviți cu niciuna dintre bolile Egiptului. Ori, tocmai El, care era Dumnezeu și om în același timp, să nu respecte aceste legi și să sufere drept consecință infecții ale sângelui?

„Aveți grijă, multă grijă cum insistați asupra naturii umane a lui Hristos. Nu Îl prezentați înaintea oamenilor ca pe un om cu înclinații păcătoase. El este al doilea Adam. Primul Adam a fost creat o ființă curată, neprihănită, fără nicio urmă de păcat asupra ei; el a fost făcut după chipul lui Dumnezeu. Putea să cadă și a căzut prin neascultare. Dar Isus Hristos a fost singurul Fiul al lui Dumnezeu. El a luat asupra Sa natura umană și a fost ispitit în toate lucrurile așa cum este ispitită natura umană. Ar fi putut să cadă, dar în El nu a existat nici măcar pentru o clipă vreo înclinație spre păcat.”⁸

La ce ne putem duce cu gândul când citim fraza citată mai sus din cartea amintită? „Isus a fost un om care știa să aprecieze imboldurile sexuale pe care El Însuși le pusese în Adam, dar știa să le controleze în vederea unui scop mai înalt.” Și-ar putea închipui cineva că la ospățul din casa lui Simon leproșul, în timp ce Maria îi uda picioarele cu lacrimile ei și apoi cu delicatețe le ștergea cu părul ei, Domnul Isus Își înfrâna impulsurile sexuale „pentru un scop mai înalt”? Sunt convins că nici dușmanii Domnului, care erau prezenți cu această ocazie, nu au îndrăznit să gândească astfel, pentru că sfințenia Domnului i-a oprit.

Dar să revenim la principiul din Hagai 2:11-13, exemplificat de un paragraf din Spiritul Profetic: „Serviciile religioase, rugăciunile, lauda, mărturisirea cu cântă a păcatului se înalță ca tămâia de la credincioșii adevărați spre sanctuarul ceresc. Dar trecând prin canalele corupte ale naturii umane, sunt atât de pângărite încât, dacă nu ar fi curățite cu sânge, nu ar putea avea niciodată valoare înaintea lui Dumnezeu.”⁹

Personal, recunosc neputința de a înțelege de ce atât zbatere și încrâncenare de zeci și zeci de ani de a-L coborî pe Domnul Isus cel Întrupat la nivelul omului născut în păcat, când dorința supremă a Lui a fost ca, prin moartea Sa pe lemnul crucii, să ne ridice pe noi la asemănarea deplină cu El prin răscumpărarea și părtășia cu natura Sa divină.

„În starea ei naturală, inima este sediul gândurilor necurate și al pasiunilor păcătoase. Atunci când i-o supunem lui Hristos, Duhul Sfânt trebuie să o curățească de orice necurăție. Acest lucru nu poate fi făcut fără

**TAINA
EVLAVIEI
PETRE
TEOFIL**



**ESTE O TAINĂ DE
NEEXPLICAT FAPTUL
CĂ HRISTOS A PUTUT
SĂ FIE ISPITIT
ÎN TOATE LUCRURILE
CUM SUNTEM
ISPITITI ȘI NOI, ȘI
TOTUȘI A RĂMAS
FĂRĂ PĂCAT.**

consimțământul persoanei în cauză. Numai prin puterea Sa, oamenii pot să-și țină sub control cuvintele și faptele.”¹⁰

Se poate aplica această descriere a inimii naturale, firești, și la persoana Domnului Isus, născut ca Fiu al omului? Întrebarea mi-o asum ca pe o impietate față de Mântuitorul meu și-L rog din suflet să mă ierte. Niciodată n-ar trebui să uităm că nașterea Domnului Isus a fost una supranaturală și natura Sa umană a primit doar ceea ce Duhul Sfânt a pus în ea.

Potrivit principiului din Hagai – ce este întinat întinează –, și Domnul Isus, dacă la naștere ar fi primit o inimă la fel de naturală ca a oricărui om, nu ar fi avut și El nevoie de o curățire de întinăciunile firii moștenite atunci când Se ruga?

Spiritul Profetic ne poate lămuri simplu și pentru totdeauna cu privire la acest subiect, dacă dorim să acceptăm. „Este o taină de neexplicat faptul că Hristos a putut să fie ispitit în toate lucrurile așa cum suntem ispitiți și noi, și totuși a rămas fără păcat. Întruparea lui Hristos a fost întotdeauna și va rămâne pentru totdeauna o taină. Ceea ce este descoperit este pentru copiii noștri, dar orice om trebuie să fie prevenit de la început să nu-L considere pe Hristos întru totul uman, ca unul dintre noi, pentru că nu este astfel.”¹¹

Posibile concluzii

- Implicațiile abordării naturii Domnului Hristos și a întrupării Lui ca om, forțând textul biblic și, în aceeași măsură, pasajele din Spiritul Profetic, sunt pe cât de subtile, pe atât de păguboase.
- Dumnezeu nu are nevoie de experimente. Domnul Isus nu a luat trup omenesc ca să știe cu ce se confruntă omul păcătos și să-i poată înțelege suferința. Nu, El nu avea nevoie de această trăire în trup ome-

nesc, cu toate consecințele ei, ci omul: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3:16).

- „El ne este frate în neputințele noastre, dar fără să aibă aceleași patimi ca noi.”¹²
- Dumnezeu ni Se descoperă atât cât poate natura umană să priceapă și ne este de folos: „Căci Domnul Dumnezeu [...] nu lipsește de niciun bine pe cei neprihăniți” (Psalmii 84:11).
- Dacă natura Domnului Hristos ar fi fost întocmai ca a omului, simbolurile de la Sfânta Cină nu ar mai avea relevanță.
- Domnul Isus nu ar fi putut accepta închinarea oamenilor dacă natura Sa umană nu era definită printr-o sfințenie ca a lui Dumnezeu.
- Dumnezeu nu a fost, nu este și nu va fi surprins de nimic, pentru că El „este același ieri și azi și în veci” (Evrei 13:8), adică IUBIRE. Și Iubirea are soluții pentru orice. ■

Petre Teofil, pastor pensionar

¹ Ellen G. White, *Educație*, ed. 2009, p. 244.

² *Comentariul biblic AZS*, vol. 5, p. 1128.

³ Ellen G. White, *Manuscris 93* (1893), p. 3.

⁴ *Comentariul biblic AZS*, vol. 5, p. 1131.

⁵ *The Youth's Instructor*, 21 sept. 1899, p. 478.

⁶ *Comentariul biblic AZS*, vol. 5, p. 1108.

⁷ H. Douglas, *La răscrucă de drumuri*, p. 26.

⁸ Ellen G. White, *Manuscripts Releases*, vol. 13, p. 14-30.

⁹ Ellen G. White, *Harul uimitor al lui Dumnezeu*, p. 153-154.

¹⁰ Ellen G. White, *Fii și fiuce ale lui Dumnezeu*, p. 99.

¹¹ *Comentariul biblic AZS*, vol. 5, p. 1129.

¹² Ellen G. White, *Mărturii pentru comunitate*, ed. 1998, vol. 2, p. 197.

DE VORBĂ CU TRECUTUL

cu Bianca Timșa Stoicescu

Când afli amănunte despre ce era atunci și cum se derulau lucrurile, îți este simplu să-i înțelegi pe oamenii credinței – să procedezi asemenea lor dacă au fost apreciați de Dumnezeu sau să înveți să dai un alt curs vieții tale, dacă faptele lor au fost mustrate.



Sâmbătă, ora 14:00





OMEGA (III)

Continuând seria despre apostazia Omega, ne vom ocupa mai de aproape, în acest articol, de erezia Alfa.

Sanatoriul în criză

Întrucât carta sanatoriului expira în 1897, Kellogg a făcut o manevră legală, care să-l avantajeze. Doctorul a fondat o nouă instituție, a transferat acestei instituții sanatoriul, iar membrilor noului bord, care erau de asemenea adventiști, li s-a cerut să semneze că sanatoriul va fi un stabiliment „pur umanitar și filantropic, nedenuminațional și nesectar”. Astfel, doctorul se asigura că sanatoriul (care fusese proiectul bisericii!) nu va ajunge sub controlul liderilor adventiști.¹



John H. Kellogg

Când liderii adventiști întemeiaseră sanatoriul, se convenise din start asupra unei formule asemănătoare: sanatoriul nu va fi o instituție adventistă, în sensul că va accepta pacienți din orice mediu religios sau filozofic, nu doar adventiști. Totuși, sanatoriul urma să fie și un instrument misionar, ca orice instituție a bisericii. Dar Kellogg voia să se asigure că instituția nu va avea asemenea preocupări „sectare”.

În 1902, un incendiu izbucnit la farmacie a cuprins rapid marile clădiri ale sanatoriului. Ca prin minune, toți pacienții și angajații au fost salvați, cu excepția unei singure persoane, care se întorsese în clădire pentru a-și recupera economiile. Aceste pierderi materiale erau o lovitură teribilă. Deja sanatoriul avea datorii financiare, iar asigurările pentru incendiu fuseseră făcute la jumătate din valoarea reală a clădirilor.

Doctorul era în drum spre Battle Creek când a auzit vestea dezastrului. Imediat a conceput proiectul unui nou sanatoriu, mai mare și mai pretențios, pe care într-un an l-a și inaugurat cu mare pompă, după ce îl ridicase tot pe datorie. Orașul Battle Creek nu a rămas insensibil. Mai mulți cetățeni au promis donații, dar nu toți și-au onorat promisiunile. Comitetul Conferinței Generale a făcut o contribuție semnificativă, dar costul construcțiilor era enorm, peste orice așteptare.² Bani urmău să fie adunați din profiturile doctorului (pentru conferințe, servicii medicale etc.), din donații de la foștii pacienți și de la comunitatea adventistă din Battle Creek. Dar tot nu era suficient.

Pentru a depăși criza, dr. Kellogg a propus conducerii bisericii ca toți membrii să cumpere și să colporteze cartea pe care el tocmai o scria (*The Living Temple* – „Templul viu”), iar el avea să folosească drepturile de autor pentru datoriile sanatoriului. Biserica a acceptat, dar i-a cerut să nu amestece în carte teoria lui divergentă despre Dumnezeu, pe care o exprimase uneori. Doctorul însă nu a ținut seama de această condiție. Când cartea a ieșit de sub tipar, filozofia spiritualistă a lui Kellogg era clar acolo, în carte, făcând cu ochiul. Ea a fost identificată de W. A. Spicer³ și de alți lideri adventiști ca fiind o formă de panteism.

Panteismul

Panteismul este o filozofie care nu acceptă personalitatea și revelația specială a lui Dumnezeu, ci identifică Dumnezeirea cu natura, cu întregul univers. Se învecinează cu ateismul, dar și cu religiile păgâne, magice, care divinizează și invocă forțele naturii. Panteismul confundă total sau parțial Creatorul cu creatura.

Prin contrast, Biblia afirmă un Dumnezeu personal (tripersonal!), care Se manifestă nu doar ca o atotprezență tainică, creatoare și susținătoare a universului, ci și ca Suveran vizibil, ca Tată și Fiul, sub înfățișare umană (Geneza 5:1,3; Matei 6:9; 18:10; Apocalipsa 22:4) într-un loc preferat din univers, care în limbaj biblic este numit „cer” – un spațiu necunoscut departe-deasupra, dincolo de „bolțile” sau „sferele” astrale. Biblia afirmă că Dumnezeu este omniprezent (atotprezent), fie „prin reprezentantul Său, Duhul Sfânt” (Psalmii 139:1-16; Geneza 1:2-3; 2 Petru 1:21), cum credeau pionierii⁴, fie în alt mod inexplicabil (Faptele 17:28; Evrei 1:3).

Spre deosebire de teologia creștină, care filozofic este numită „teism biblic”, panteismul de orice fel nu recunoaște Biblia ca revelație divină, nici relația personală cu Dumnezeu, nici cultul religios sau închinarea. Dar există și variante mai moderate ale panteismului, cum ar fi:

1. *panenteismul* („totul este în Dumnezeu”) – ideea că Dumnezeu este mai mare decât universul, iar univer-

**AVERTIZĂRI
IGNORATE
FLORIN
LAIU**



**DOCTORUL ÎNSĂ NU
A ȚINUT SEAMA DE
ACEASTĂ CONDIȚIE.
CÂND CARTEA
A IEȘIT DE SUB
TIPAR, FILOZOFIA
SPIRITUALISTĂ
ERA ACOLO.**

sul ar fi parte din Dumnezeu; sau că Dumnezeu ar fi sufletul universului, iar universul ar fi astfel trupul Său.

2. *pandeismul* – ideea că Dumnezeu Creator transcendent al deștilor a devenit una cu universul.

Diverse forme de panteism au avut un rol major în gândirea omenirii. Oamenii preferă să creadă că natura este realitatea atotputernică și suverană la care trebuie să ne raportăm. Și sunt încântați să-și imagineze că Dumnezeu n-ar fi altceva decât natura însăși, sau esența ei, „inteligența materiei”. O asemenea spiritualitate este atractivă, atât pentru ateii, cât și pentru credincioși, deoarece îl eliberează pe om de o autoritate morală transcendentă și divinizează înclinațiile naturale.

Principalii promotori ai panteismului în Europa, care au influențat enorm gândirea modernă, au fost:

- Giordano Bruno – filozof, om de știință, poet și oculist italian, călugăr dominican devenit calvinist, ars pe rug de Inchiziție în anul 1600.⁵ A susținut un fel de pandeism și transmigratia sufletului.
- Baruch Spinoza (†1677) – evreu sefard portughez, care a activat ca optician și șlefuitor de lentile în Olanda. A scris tratate filozofice (etică, metafizică, politică) care reflectă o gândire raționalistă panenteistă înclinată spre materialism, respingând nemurirea sufletului.
- O mare parte dintre filozofii și oamenii de cultură romantici de mai târziu au fost în esență „spinoziști”,⁶ fiecare în felul său.

Filozofia aceasta era deja la modă în America lui Kellogg. Pionierii panteismului american au fost contemporani mai în vârstă ai lui Kellogg, scriitori foarte influenți:

- Ralph Waldo Emerson (n. 1803) – pastor unitarian, conferențiar popular, scriitor și eseist; bisexual. A fost reprezentant al curentului transcendentalist, care susține bunătatea inherentă a omului și a naturii, în timp ce răul și-ar avea cauza în societate și în instituții. Influențat puternic de panteismul hindus.
- Henry David Thoreau (n. 1817) – eseist și scriitor, protestant nepracticant, celibatar; filozof naturalist, transcendentalist, pandeist, pacifist, anarhist, darwinist, critic al progresului, pionier al ecologismului. A trăit un timp oarecum izolat, într-o colibă de lângă lacul Walden, pe moșia lui Emerson.
- Walt Whitman Jr. (n. 1819) – unul din cei mai mari poeți americani, dintr-o familie de *quakers*, homosexual. Cunoscut și ca eseist, jurnalist și filozof transcendentalist, pandeist.

În lumea postcreștină de astăzi, departe de a dispărea, panteismul, sub diferite forme, a devenit tot mai popular. Teosofia, antroposofia și în general cultura „new age”

cu venerația ei pentru „mama” pământ, pentru medii, animale etc., își trag spiritualitatea din panteism. Panteismul este preferința multor gânditori contemporani.⁷ De asemenea, unele confesiuni, cum ar fi unitarienii universalisti, quakerii și spiritualiștii (spiritiștii), precum și adepții teologiei liberale, sunt mult mai deschise spre panteism.

Fiecare gânditor panteist are o înțelegere personală, astfel că nu toate versiunile de panteism au căpătat un nume precis. Spiritualitatea panteistă adoptată de dr. Kellogg a fost o formă apropiată de teismul biblic. Este ușor de confundat învățătura biblică despre un Dumnezeu atotprezent, sau despre necorporalitatea Duhului, cu o versiune panteistă.

A fost Kellogg panteist?

Fără îndoială, doctorul s-a înșelat alunecând într-o asemenea confuzie, crezând că are suport în Biblie și în mărturiile E. G. White. Această apropiere a permis un mare grad de disimulare a filozofiei lui în subiectele de știință și medicină. Nu spune Scriptura că organismul uman „este” templul lui Dumnezeu? Prin urmare, gândește doctorul, Dumnezeu este acolo, în templul Lui, nu într-un sanctuar sau palat ceresc!

Este dificil de identificat primele influențe panteiste asupra lui Kellogg. Unii au avansat ideea că dr. Abram Herbert Lewis, un mare teolog al baptiștilor de ziua a șaptea⁸ și editorul revistei *Sabbath Recorder*, i-ar fi adus lui Kellogg „noua evanghelie” când acesta a vizitat Battle Creek, în 1895, și a locuit în casa Kellogg.⁹

Dar Kellogg fusese de mai mult timp preocupat cu problema armonizării dintre știință și Biblie. Întrucât soluțiile doctorului erau îngrijorătoare pentru unii, Conferința Generală (CG) din 1878 a hotărât să-i dea ocazia de a-și prezenta vederile în fața unei mari audiențe. În ocazia aceea, CG a fost satisfăcută de poziția lui și chiar i-a mulțumit. Probabil că mai târziu, doctorul a văzut în panteism o soluție de împăcare între creștinism și știință, așa cum au făcut nu puțini filozofi.

Cartea „panteistă” a lui Kellogg (*The Living Temple*) este disponibilă pe internet.¹⁰ Cele 19 capitole ale ei par să expună filozofia adventistă despre sănătate.¹¹ Nu este de mirare că mulți lideri ai bisericii nu au văzut în carte un dezastru. Dar profesorul W. W. Prescott și W. A.



William W. Prescott



William A. Spicer

Spicer, care fusese misionar în India și era obișnuit cu panteismul hindus, au observat problema.

Kellogg afirma că o viață, și anume o inteligență universală, creatoare și susținătoare, este prezentă în toate formele de viață, inclusiv în plante. Este clar că se referea la Dumnezeu, la atotprezența și atotputernicia Sa creatoare și susținătoare. Astfel, El declara că Dumnezeu care este explicația naturii nu este un Dumnezeu din afara naturii, ci din natură, care Se manifestă pe Sine prin și în toate obiectele, mișcările, și fenomenele variate ale universului. Doctorul era poate influențat și de scrierile E. G. White, întrucât afirmații asemănătoare se găsesc în mărturiile ei:

„O viață tainică pătrunde toată natura, o viață care susține nenumăratele lumi în toată imensitatea; care trăiește în insecta minusculă ce plutește în briza vării; care dă aripi zborului rândunicii și hrănește puii de corb când strigă; care face bobocul să înflorească și floarea să aducă rod.”

„Energia Lui este încă exercitată în susținerea lucrurilor create de El. Inima bate și o respirație urmează alteia, dar nu ca un mecanism pus o dată în mișcare și continuând să acționeze prin energia lui proprie, inerentă, ci fiecare respirație și fiecare pulsație a inimii este o dovadă a grijii atotcuprinzătoare a Celui în care „avem viața, mișcarea și ființa” [Faptele 17:28]. Nu datorită puterii inerente își produce pământul bogățiile an de an și își continuă mișcarea în jurul soarelui. Mâna lui Dumnezeu călăuzește planetele și le menține în poziție în mersul lor ordonat prin ceruri... [Isaia 40:26]. Prin puterea Domnului înflorește vegetația, frunzele apar și florile înfloresc... [Psalmii 147:8; 104:20,21]. ... Fiecare creatură vie, de la cea mai mică insectă până la om, depinde zilnic de grija sa providențială... [Psalmii 104:27,28].¹²

În mare parte, Kellogg avea dreptate. El greșea mai degrabă prin omisiune. Citând textul din Coloseni 1:16, 17, Kellogg afirma că „există un creator al florei în fiecare floare...”, și dacă admitea că Dumnezeu este personal, doctorul nu credea că Acesta ar putea avea o manifestare vizibilă, umană, a personalității: „Dumnezeu este atât de mare încât nu ne putem forma o imagine mentală clară a înfățișării Lui fizice”, scrie el. Putem observa mai bine accentele teoriei lui Kellogg într-un dialog al acestuia cu W. A. Spicer:

Spicer: „Unde este Paradisul?”

Kellogg: „Paradisul este acolo unde este Dumnezeu, iar Dumnezeu este peste tot – *în iarbă, în copaci, în toată creația*”.

Spicer: „Explicați, vă rog, atunci, cum înțelegeți că sanctuarul va fi curățat, așa cum zice Scriptura?”

Kellogg (arătând spre inimă): „Păcatul este aici și aici este sanctuarul care trebuie curățat.”

În această privință, Kellogg se deosebea de Scriptură și de Ellen White, care, fără a nega transcendența și atotprezența Creatorului, afirma că Dumnezeu are și o prezență personală, locală, într-o înfățișare umană, așa cum ne învață Biblia: „Omul trebuia să poarte chipul lui Dumnezeu, atât ca asemănare exterioară, cât și la caracter” (PP 45.2).¹³ De aici și rostul sanctuarului de sus, care este casa Tatălui, căminul familiei cerești și prototipul templului israelit.

Cum era de așteptat, Ellen White i-a scris doctorului multe scrisori. De asemenea, l-a rugat pe Daniells să-l „salveze pe doctor de el însuși”. Ea a vorbit despre cartea lui Kellogg în cuvintele următoare:

„Din lumina dată mie de Domnul, am știut că **unele din ideile** susținute în carte nu aveau confirmarea lui Dumnezeu și erau un laț pregătit de vrăjmașul pentru aceste zile de pe urmă. Credeam că acest rău va fi cu siguranță observat și că n-ar fi necesar să mai spun eu ceva despre aceasta.”

„Am fost instruită de solul ceresc că **anumite raționamente** din cartea *The Living Temple* sunt nesănătoase și vor duce în rătăcire mințile celor care nu sunt pe deplin stabiliți în principiile fundamentale ale adevărului prezent. Cartea nu introduce decât **speculații cu privire la personalitatea lui Dumnezeu și cu privire la locul prezenței Lui**. Nimeni de pe pământ nu are dreptul să aducă speculații ca răspuns la această întrebare. Cu cât se discută mai multe teorii fanteziste, cu atât oamenii vor ști mai puțin despre Dumnezeu și despre adevărul care sfințește sufletul” (ISM 201; *Special Testimonies*, 1904, B, No. 2, pp. 51–59).

Din declarațiile acestea este neclar care anume erau problemele cu cartea lui Kellogg. Lumina pe care Dumnezeu i-o dăduse ei nu era o descoperire explicită despre o erezie anume, ci doar faptul că „unele idei” sau „anumite raționamente” speculative nu erau în armonie cu adevărul, ci erau o cursă a diavolului.

Doctorul se plângea că Ellen White îl înțelege greșit și că sursele inspirației ei ar fi fost William White, Arthur Daniells și William Prescott. Ellen White refuzase multă vreme să citească *The Living Temple*. În cele din urmă a citit-o, la insistențele lui William, care avea nevoie de o obiecție explicită, precisă, din partea mamei lui. Ca urmare, la sesiunea CG din 1905, Ellen White a declarat:



William C. White

„Pe viitor, vor apărea tot felul de amăgiri, așa că avem nevoie de teren solid pentru picioarele noastre. Avem nevoie de stâlpi neclintiți pentru clădire. Nici un ac nu trebuie scos din ceea ce a stabilit Domnul. Dușmanul va aduce teorii false, cum ar fi **doctrina că nu există sanctuar**. Acesta este unul dintre punctele asupra cărora va exista o abatere de la credință?” (*Counsels to Writers and Editors*, 53. CIHS 16.3; 17.1).

„[Copiii lui Dumnezeu] nu vor duce pe nimeni, prin cuvintele și faptele lor, la îndoială cu privire la **personalitatea distinctă a lui Dumnezeu** sau în ceea ce privește **sanctuarul și slujirea lui**” (*Letter 233*, 1904).

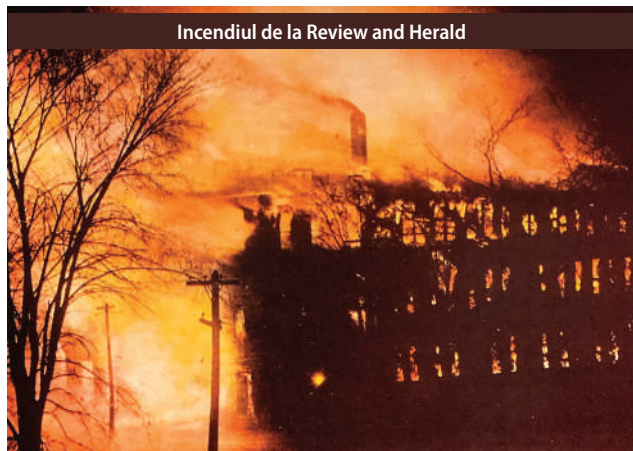
Kellogg este descris ca un apărător al modernismului teologic, care susținea convingeri diferite de creștinismul nicean (trinitarian). Kellogg respingea doctrina despre păcatul originar și despre stricăciunea totală a naturii umane, glumind că „stricăciunea totală de care auzim adesea vorbindu-se nu este nici mai mult, nici mai puțin, decât indigestie totală”.

Centrul teologiei lui Kellogg nu era Hristos, ci omul, ca templu al lui Dumnezeu. Doctrina ispășirii era interpretată de el ca referindu-se mai degrabă la viața pământească exemplară a Mântuitorului, decât la jertfa Sa de pe cruce. Kellogg menționează pe Dumnezeu de 100 de ori, în timp ce Iisus apare, în trecere, de 12 ori, ca un personaj marginal.¹⁴

Cu siguranță, un spirit străin de Hristos îl patrona pe doctorul Kellogg în anii aceia. Ideile lui despre armonizarea științei și a credinței, precum și despre Dumnezeu, despre om, despre păcat erau similare nu doar cu ale teologilor moderniști din zilele noastre, dar sunt amestecate astăzi și în teologia mișcării spiritiste.¹⁵

Foc și sabie

Conducerea bisericii hotărâse să nu publice cartea lui Kellogg. Profesorul Prescott argumenta că este eretică,



Incendiul de la Review and Herald

așa cum înțelesese și Spicer. Atunci, Kellogg a luat măsuri ca s-o publice pe cont propriu, dar prin intermediul editurii noastre, Review and Herald. Cartea era deja gata de tipar când, la 30 decembrie 1902, un nou incendiu a izbucnit, de data aceasta la casa de editură, pornind din halele tipografiei, de la tiparnițele acționate cu aburi.

Câteva zile mai târziu (5 ianuarie 1903), Ellen White a trimis o scrisoare fraților din Battle Creek:

„Astăzi am primit de la fratele Daniells vestea că sediul Editurii Review a căzut pradă flăcărilor. Sunt foarte întristată dacă mă gândesc la marea pierdere pentru cauza misiunii noastre. [...] Dar nu am fost surprinsă de veștile triste, deoarece în vedenii de noapte am văzut un înger cu o sabie ca de foc îndreptată spre Battle Creek. Odată, în timpul zilei, în timp ce eram cu condeii în mână, mi-am pierdut cunoștința și se părea că această sabie învâpăiată se întorcea când într-o direcție, când în alta. Dezastru după dezastru părea să urmeze, pentru că Dumnezeu a fost dezonorat prin aceea că oamenii au luat măsuri ca să se înalțe și să se glorifice pe ei înșiși” (*Mărturii*, vol. 8, p. 97.1).

Totuși, Kellogg nu se lăsa impresionat de nimic. Cartea trebuia publicată, sanatoriul trebuia plătit. Manuscrisul a fost predat altei edituri din Battle Creek, puțin cunoscută (Good Health), astfel că în cursul anului 1903, cartea a apărut.

În anii care au urmat, tensiunile cu privire la soarta sanatoriului și la influența nefastă a ceea ce Ellen White a numit „Alfa ereziilor mortale” a continuat între biserică (Comitetul CG) și sanatoriu (Kellogg și adepții). Prăpastia s-a adâncit tot mai mult, iar această schismă a fost discutată, mediatizată. În 1907, lui Kellogg i s-a retras calitatea de membru al bisericii. Dar secerișul înfricoșător al semănăturilor Alfa avea să apară în curând, sub forma apostaziei Omega. ■

Florin Lăiu, profesor de Biblie, pensionar

¹ Principala sursă de informare pentru acest articol este articolul „Kellogg, John Harvey”, din ESDA (Encyclopaedia of Seventh-day Adventists (ESDA)), <https://encyclopedia.adventist.org>.

² Sanatoriul avea să întâmpine tot mai multe crize, atât sub administrarea lui Kellogg, cât și mai târziu. Tentativele bisericii de a-l recupera nu au avut succes. În 1942, pentru a se putea plăti veșnicele datorii, sanatoriul a fost vândut statului, care l-a transformat în spital de război, iar în 1954 a devenit un complex de clădiri de birouri de stat.

³ William Ambrose Spicer (1865-1952) a fost la origine un baptist de ziua a șaptea. A servit ca secretar al CG în timpul președinției lui A. G. Daniells, după care a devenit președinte al CG. În România este cunoscut ca autor al cărții *Timpul nostru în lumina profeției*.

⁴ A se consulta declarațiile de credință din 1872 <https://www.jetsofflight.org/seventh-day-adventist-statement-of-beliefs-1872/> și din 1889-1931

https://7thdayhomechurch.org/Resources/1889_-_Revised_Statements_of_Belief.pdf.

⁵ Bruno era acuzat de erezie (nega dumnezeirea lui Hristos, Trinitatea, pedeapsa veșnică, virginitatea Mariei și transsubstanțierea). În schimb, credea în reîncarnare. Giordano Bruno a susținut cosmologia heliocentrică a lui Copernic. Nu se știe sigur dacă Bruno a fost executat pentru „erezii”, pentru opiniile cosmologice, pentru aroganța și autoafirmarea sa, sau poate pentru toate la un loc. Bruno a fost excomunicat nu numai de catolici, ci și de calvinisti și luterani.

⁶ Pe continentul european: Jakob Boehme (1624), Gotthold Ephraim Lessing (1781), Johann Gottlieb Fichte (1814), Friedrich W. J. von Schelling (1854), Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1831), Johann Wolfgang von Goethe (1832), Hans Christian Ørsted (1851), Carl Gustav Jung (1961). În Marea Britanie: William Wordsworth (1850) și Samuel Taylor Coleridge (1834).

⁷ Filozofia profesorului Dumitru C. Dulcan este o versiune de panteism destul de similară cu a lui Kellogg.

⁸ Reamintim că soția lui Kellogg era și a rămas baptistă de ziua a șaptea (BZS). Această ramură baptistă, originară din Anglia (1617), era răspândită și în America (din 1664). Un grup de adventiști din Washington NH, primiseră lumina despre Sabat de la o soră baptistă de ziua a șaptea (Rachel Oakes-Preston) în vara anului 1844, după care acest subiect a venit și în atenția tuturor pionierilor noștri, prin intermediul lui Joseph Bates. BZS formează o federație mondială din 1965, numărând astăzi aproape 50.000 de membri botezați (în Regatul Unit, SUA, Brazilia, Olanda, Germania, mai recent și în Canada, Africa, India, Australia, Filipine; <https://sdbwf.org>). BZS obișnuiau să participe la conferințele noastre generale.

⁹ Printre multele cărți și broșuri scrise de dr. Lewis, nu am găsit niciuna care să promoveze panteismul. Toate sunt lucrări apologetice în favoarea

Sabatului și în defavoarea duminicii. Nu este citat ca promotor al panteismului, iar bapțiștii de ziua a șaptea, în calitate de creștini „ortodocși” (trinitari) nu susțin panteismul. Acuzația de panteism în cazul lui A H Lewis ar putea fi justificată, dar afirmația aceasta apare doar în cercul unor adventiști critici, ca H. Kesten (2020), pe blogul fraților Grosboll: <https://www.stepstolife.org/article/the-alpha-and-the-omega-of-apostasy-part-i/>, fără referință bibliografică.

¹⁰ Vezi ediția originală la <https://archive.org/details/J.H.Kellogg.TheLivingTemple1903>.

¹¹ În traducere: 1. Misterul vieții; 2. O vedere generală a templului; 3. Miracolul digestiei; 4. Transformarea hranei; 5. Păcatele dietei; 6. Să ucidem pentru a mânca?; 7. Calea naturală în dietă; 8. Inima și sângele; 9. Ce facem în caz de accidente sau boli neașteptate; 10. Suflarea de viață; 11. Cum să evităm pericolele din aer; 12. Pielea și rinichii; 13. Sistemul de încălzire al templului; 14. Acoperirea templului; 15. Cum să fim puternici; 16. Creierul și nervii; 17. Ce este boala; 18. Medicamente care aduc dependență și moarte; 19. Cutia cu întrebări (126 răspunsuri medicale).

¹² E G White, *Educație*, 1903: pp 99, 195.

¹³ Cf. Alberto Timm, *The Gift of Prophecy in Scripture and History*, E G White Estate, 2015.

„Această lectură a EGW este remarcabilă, deoarece, în secolul al XIX-lea, teologii erau practic unanimi în a-L vedea pe Dumnezeu prin prisma dualismului grec ca ... neavând o formă exterioară”

¹⁴ Brian Wilson, *Dr. John Harvey Kellogg and the Religion of Biologic Living*. Indiana University Press, 2014, pp. 79, 80, 87, 91, 97, 105; Stefan Höschele, *Adventist Interchurch Relations: A Study in Ecumenics*. Vandenhoeck & Ruprecht, 2022:229. Citați în En.Wikipedia, „John Harvey Kellogg”.

¹⁵ Cf. Pagina <https://nsac.org/what-we-believe/principles/>



colțul copiilor » » » » »

1. Folosind codul de mai jos, vei descoperi promisiunea lui Dumnezeu pentru noi.

Ευ νυ τε ποι υια χυ νιχιυν χηιπ

Cod: a c d e f o u n t i v h E p s r
α χ δ ε φ ο υ ν τ ι π η Ε π σ ρ

2. Dezlegați cuvintele pentru a afla ce a promis Domnul Isus că va fi pentru noi.

Â G T R Â M I O N E

2 Corinteni 1:5

N I M O T Â T U R

1 Ioan 4:14

I R E P N E T

Ioan 15:15

Răspunsuri: (1) Răspuns: Eu nu te voi uita cu niciun chip. Isaia 49:15 up. (2) 2 Corinteni 1:5 – MĂNGĂLĂTOR; 1 Ioan 4:14 – MĂNTUITOR; Ioan 15:15 – PRIETEN.



Alina Chirileanu,
director asistent în cadrul
Departamentului Copii,
Uniunea de Conferințe



CONFERINȚELE AUTENTIC

powered by youtube channel



Vizitează canalul
AUTENTIC



Invitat:

PROF. UNIV. DR. DUMITRU BORTUN

DATELE EVENIMENTELOR:

31 IANUARIE | 28 FEBRUARIE

28 MARTIE | 25 APRILIE

30 MAI | 27 IUNIE

ORA

19:00

LOCUL

SALA DALLES

B-DUL NICOLAE BĂLCESCU 18, BUCUREȘTI



Gazda evenimentului:

COSTI GOGONEAȚĂ

Toate cele șase ocazii își propun ca dezbaterea deschisă, pe lângă teme de educație și analiză a realității contemporane, să aibă și un caracter filantropic.



59008